

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, SZERDA, 1925 február 25.

54. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fouciere-palota)

A politika, a sajtó és az üzlet

A jugoszláviai hivatalos magyar pártkisebbségi tevékenységerendkívül leegyszerűsödött. *Küzdelem a Bácsmegyei Napló ellen*: ebben merül ki az, amit a magyar párt egyes vezetői végeznek most és végeztek a választások előtt.

Példátlan a kisebbségi törekvések történetében, hogy egy párt s annak vezetői minden ambíciójukat abba ölik bele, hogy ártisanak egy újságnak, amely mellett a magyarság többsége rendületlenül kitart, amely a pártot életre hívta, céljait kitűzte, vezetőinek eszméket és gondolatokat, tevékenységüknek irányt adott. Még ha tiszteletreméltó indokok eredményeznek a tehetségtelen és magacsniált vezérek felsorakozását, akkor is feltűnő volna ez a handabandázás az ellen a lap ellen, amely a magyarságot többet tett és többet tesz, többet szenvedett és szenved, mint azok együttvéve, akik földbirtokuk, vagy ügyvédi irodájuk felelőtlenségéből acsarkodnak ellene. Azonban ennek a nyelvöltögetésnek még az indító okai sem önzetlenek és nem tisztességesek. A legkiáltóbb üzleti érdek húzódik meg a magyarmentés, a kisebbségvédelem alarcában. A hivatalos magyar pártnak a magyarság megkérdése nélkül kinevezett vezetői napilapot csináltak és tartanak fenn a Bácsmegyei Napló ellen. Minthogy pedig a lapcsináláshoz is annyit értenek, mint a pártvezetéshez, a lapjuk sikere is ugyanolyan, mint a politikájuk sikere. A magyar párt vezetőségének a választások előtt való tevékenysége abban állt, hogy az üzleti vállalatukat akarták megmenteni s a magyarság áldozatkészségét arra akarták kihasználni, hogy nekik minél kevesebbet kelljen dolgozniuk.

Az erkölcsi összeférhetetlenségnek a minimumát sem érezték, hanem minden aggályoskodás nélkül kihasználták azt a véletlent, hogy a magyarság türelme nem zavarta el őket a vezéri polcra, amelyet a magyarság tudta és megkérdése nélkül foglaltak el s mint magyar vezetők agitáltak a maguk kétségbeesett üzlete érdekében az ellen a lap ellen, amely életével, létével, nagyobb készültségével, kikezdhetetlen tisztességével akadályozni látszott egyeduralmukat.

A választás eredményén meg is látszott, hogy azok, akik ragaszkodnak ahhoz, hogy minden és mindenki ellenére ők a magyarság legális vezetői, a saját üzletük érdekében agitáltak. Ha félannyit tettek volna a magyarságért, mint a zsebükért, a ma-

gyar választóknál nagyobb sikerük lett volna.

A zsebük érdeke és nem a magyarság érdeke mondta azt ezekkel az intrikáló és rágalmazó magyar vezetőkkel 1924. év májusában illetékes helyen, hogy a magyar párt szívesen köt paktumot a radikális párttal, ha a radikális kormány cserében betölti a Bácsmegyei Naplót.

A zsebe érdeke vezeti Szombor Deák Ferenc-ének a tollát akkor, amikor egyik nap velünk egyezően megállapítja, hogy hol a hiba a magyarság vezetésében és szervezésében, hogy azután másnap a hiba okát a Bácsmegyei Napló-ban jelölje meg.

Mi nem vitatkozunk azzal a hírlapgezdával, aki arra használja fel azt az önmaga konstruálta jogcímet, hogy ő a magyarság „legális vezére”, hogy a konkurenciát elgáncsolja. Cikkében még csak olyan állítás sincs, amelyre azt lehetne mondani, hogy jó hiszemű. Minden vádjet a telhetetlen üzleti érdek sugalmazza. Tudatában annak, hogy a lapját és az ezzel egy huron pendülő másik sajtóorgánumot emigránsok szerkesztik és írják, jobb tudomása ellenére a Bácsmegyei Naplóról állítja ugyanezt.

Nekünk egyetlen propozíciónk van. A legfőbb fórum: a magyarság ugyan már döntött abban a kérdésben, hogy melyik lap irányja és politikája szolgálja a magyarság érdekeit, mégis szívesen vállalkozunk, hogy *odavállunk az utódállamok kisebbségi politikaiból alakítandó fórum elé*, bemutatjuk cikkeinket s számot adunk a végzett munkánkról, ítéljenek ezek is arról, hogy a Bácsmegyei Napló politikája, irányja tisztességesen szolgálta és szolgálja-e a magyarság érdekeit.

Egyetlen igazság van az üzleti politika sugalta cikkben, s ezt sem a cikkíró találta ki. Az igazság az, hogy *kisebbségi politikát sajtó nélkül nem lehet csinálni*. Ebből azonban az következik s ezt a következtetést a jugoszláviai magyarságnak meg kell érteni, hogy szeretni, támogatni, vedeni és pártolni kell a magyar lapokat, amelyeknek sokkal nehezebb a helyzetük, sokkal nagyobb a felelősségük, sokkal nagyobb a terror, amely rájuk nehezedik, mint bárki másé. Olvassuk a kéretlen tanácsot: „Kopirozhatta volna a Bácsmegyei Napló a német sajtólapjának, a Deutsches Volksblatt-nak tónusát és módszerét.” Egyetlen válaszunk van: Kopirozhatta volna a magyar párt vezetősége a német pártnak a Deutsches Volksblatt-tal szemben

tanúsított magatartását. Ha csak századrész annyi szeretettel, hűséggel, megbecsüléssel álltak volna a Bácsmegyei Napló mellé a magyar párt vezetői, mint a mennyi ragaszkodással a német párt vezetői tartottak ki a Deutsches Volksblatt mellett, akkor ma nem választanák el szakadékok a ma-

gyarságot s a magyarság sajtóját a magyar pártvezetőségtől s akkor talán lenne parlamenti képvisellete a magyar pártnak.

A magyarság ellen vétkezik, aki akár tudatlanságból, akár rövidlátásból, akár önző üzleti érdekből árkot és a magyarság és a magyar újság közé.

Az ellenzék nem lép passzivitásba

A blokk vezetői befejezték tanácskozásukat

Beogradból jelentik: Az ellenzéki blokk vezetői Korosec Antal dr. megérkezése után folytatták kedden tanácskozásukat. A blokk vezetősége délután hosszabb kommunikét adott ki, amely azonban nem a tanácskozás anyagával foglalkozik, hanem két újabb választás utáni horvátországi incidensről számol be.

A tárgyalások leglényegesebb pontjáról az ellenzéki blokk által követendő taktika megállapításáról nem adtak ki jelentést, csupán annyit közöltek a sajtó képviselőivel, hogy az erről folytatott tanácskozásokat már befejezték és a blokk határozatát szerdán reggel hozzák nyilvánosságra. A tárgyalások eredményeképpen — hír szerint — sikerült a tanácskozó feleknek megóvni a blokk egységét, amit a szerdai kommunikében is hangsúlyozni fognak és megállapítják, hogy az ellenzéki blokkhoz tartozó pártok teljes szolidaritásban és csorbítatlan taktikai egységben veszik fel a harcot a kormány ellen.

Az ellenzéki blokk pártjainak értekezlete döntött abban a kérdésben is, hogy passzivitásba vonuljanak-e, vagy pedig résztvegyenek a parlament munkájában. A konferencia az aktivitás mellett döntött.

A blokk vezetőinek határozata nagy jelentőségű a belpolitikában és egyelőre véget vet a különböző kombinációknak, amelyek szerint a blokk egyes pártjai és a kormány között közeledés történt.

Korosec, akinek a hétfői ülésről való távolmaradása olyan nagy konsternációt keltett ellenzéki körökben, kedden erélyesen megcélolta az elmaradásával kapcsolatban elterjedt kombinációkat. Kijelentése szerint késedelmének egyedüli oka az volt, hogy könnyebben megbetegedett és ezért nem utazhatott idejében Beogradba.

A hangulat ellenzéki körökben egyébként is meglehetősen harcias, különösen a demokratáknál, akiknek képviselői és főbizottsági tagjai naponta nagy számban jelennek meg a pártklubban. A demokrata-pártban várható pártszakadásról elterjedt hírekkel szem-

ben a jelek azt mutatják, hogy ezek a politikusok, akiknek elégedetlenségéről beszélnek — mint Timotievics Koszta és Marinkovic Voja — naponként megjelennek a párt helyiségben, sőt Marinkovic a párt. képviselőtársaságban részt vesz az ellenzéki vezérek konferenciáján is.

A demokrata-párt harciaságára jellemző a párt lapjának, a *Demokratija*-nak rendkívüli éles hangja is.

A szerb-párt és a választási üldözések

A szerb-párt főbizottsága ülést tartott, amelyről kommunikét adott ki. A kommuniké elítélően nyilatkozik azokról az állami tisztviselőkről, akik a választások idején üldözték a szerb-párt híveit.

A radikális párt hivatalos lapja a horvát lapok irányváltozásáról

A zagrebi *Jutarnji List* ismeretes állásfoglalásáról, amelyben a radikálisokkal való megegyezés hajlandóságát látják, most a radikális párt hivatalos lapja, a *Szamouprava* is megemlékezik. „A zagrebi szenzáció” című cikkében a lap többek között azt írja, hogy a *Jutarnji List*ben kifejlett szempontokat korai volna kommentálni, amíg nyitlan ki nem derül, hogy a cikk mennyiben a horvát politikusok hangulatának a kifejezője. A továbbiakban a *Szamouprava* a következőképpen vitatkozik a zagrebi cikk egyes állításaival:

— Ami a nemzeti kibékülést illeti, valóban senki sem óhajtja azt inkább, mint a radikális párt, de óriási tévedésben van a *Jutarnji List*, amikor azt hiszi, hogy *Pasic*s az alkotmányrevízió árán is kívánja ezt a kiegyezést. *Pasic*s is, a radikális párt is, azt tartják, hogy az alkotmány megváltoztatható, de csak akkor, ha a gyakorlati alkalmazás közben ez szükségesnek bizonyul.

— Nézzük meg még a *Jutarnji List*nek a független demokrata-párt halálára vonatkozó furcsa és teljesen indokolatlan követelését. Abszurdum még gondolni is arra, hogy a radikális-párt ráállna egy

olyan megegyezésre, amely kimondaná annak a pártnak politikai halálát, amely benső és őszinte közösségben együtt küzdött vele az állami és nemzeti egységért.

A demokratapárti *Pravda* szintén foglalkozik a zagrebi horvát lap cikkével és megmarad ama megállapítása mellett, hogy a cikket radikális részről sugalmazták. Ebből az következik — írja a *Pravda* — hogy mindaddig, amíg a blok pártjai egymás között nem jutnak konkrét megegyezésre az állam berendezésére vonatkozólag, addig Pasicus ilyen módon érthet a bloknak. Ezért szükséges, hogy az ellenzéki blok ne csak a kormánnyal szemben tanúsítandó magatartásáról határozzon, hanem rendezze pozitív programját is, a megegyezést.

A Demokratija tovább közli a választási dokumentumokat

A demokrata-párt lapja, a *Demokratija* folytatja a választási dokumentumok nyilvánosságra hozását. A keddi számában *Jovanovics* bátnai fősztolgabiró két levelét közli, amelyekben a fősztolgabiró a jegyzőket bizonyos választási fogások végrehajtására utasítja. Az első levelében *Jovanovics* azt írja a községyjegyzőknek, hogy az elküldött halálfejes leveleket alkalmas módon, észrevétlenül juttassák el a radikális-párt legkifejezettebb ellenfeleinek. A második levelben arra ad nekik utasítást, hogy írják össze a leszavazott választók névjegyzékét és minden egyes választónál jegyezzék meg, hogy minden valószínűség szerint kire adta le szavazatát: az ellenzékre, vagy a kormánypártokra. Erre a jegyzékre — írja *Jovanovics* a járás jegyzőinek — azért van

szükség, hogy intézkedés történhesék bizonyos olyan személiek ellen, akik az államellenes pártokat támogatják.

A *Demokratija* a dokumentumokat azzal a megjegyzéssel közli le, hogy tovább folytatja a hasonló okmányok nyilvánosságra hozását.

A sajtóörvény tárgyalása

A kormányt nagy mértékben foglalkoztatja az új törvényjavaslatok előkészítése. Különösen nagy sietéssel dolgoznak a sajtóörvény tervezetén, amelynek tárgyalását

az erre a célra kiküldött miniszteri bizottság kedden befejezte és a javaslat legközelebb már a minisztertanács elé kerül.

Kedden a minisztertanács nem tartott ülést, a miniszterelnök azonban a nap folyamán a kormány több tagjával tanácskozott. Dél előtt *Jovanovics* Liuba is felkereste Pasicus miniszterelnököt. A házelnök gyakori látogatása a miniszterelnöknél nagy feltűnést keltenek politikai körökben, a két államférfi tanácskozásairól azonban még kombinációk sem merültek fel a pártok körében.

A Károlyi-pörből — új Dreyfus-ügy

Az emberi jogok ligája a kisebbségekért

Páris, február.

A B. N. alkalmi tudósítójától.

A nagy vásárcsarnok mellett a rue Reaql egyik bérpalotájában van az emberi jogok ligájának párisi magyar szakosztálya. A irodát *Veér Imre* vezeti, a magyar köztársasági párt emigrált elnöke, aki mint ismeretes a börtönből szökött az emigrációba. *Veér Imrét*, aki mindig fanatikus és önzetlen híve volt eszméinek, a börtönben súlyos szembaj támadta meg. Hosszu intervenció után, mikor már az egyik szemét elvesztette, kicserélték a fogságából, hogy megmenthesse a szeme világát. Feltehetően szabadságát kihasználva, repülőgépen szökött meg Magyarországból. Most Párisban telepedett le, jó színben van, meg is hizott egy kicsit, egészségiétl duzzad az arca, de jobb szemén ott gyászol a fekete kötés. A rendkívül képzett fiatal politikus hamar elhelyezkedett a francia fővárosban és már a legbefolyásosabb baloldali politikusokat számítja barátai közé. Kérdéseinkre először szökéséről, azután a liga munkájáról beszél.

— A francia ligának köszönhetem, hogy a fogházban szabadságot kaptam operáció céljából. Az ő meghívására jöttem ide. Célom: egységes szervezet létrehozni a reakció ellen. A liga az egyetlen szervezet, amely minden emigráns magyart egyesít, kivéve a szélső tulzókat, a kommunistákat, akik lapjukban, a párisi *Munkás*-ban ma is kígyót, békát kiáltanak ránk. Mi igyekszünk az európai közvéleményt helyes irányban tájékoztatni. Nem állunk forradalmi alapon. Programunk tökéletesen megegyezik a Demokratikus Blokk programjával, amely az ország határain belül igyekszik minél előbb megdönteni a reakciót.

— Szervezkedésünket folytatjuk az organizáláshoz, *Pozsonyban* rövidesen meg is alakul a liga. A párisi eseli követ minapi beszédében kijelentette, hogy támogatja a liga munkáját. Az utódállamokra vonatkozóan egy mondatba sűrűsíthetem a programunkat: a trianoni békeszerződés alapjára helyezkedve el akarjuk ismertetni a kisebbségek jogait.

— Jugoszláviában csak puhatól tárgyalásokat tettünk és e célból megkerestük dr. *Pleszkovics* Lukács volt főispánt, valamint még más szerb és magyar politikust. Egyelőre a választások miatt nem dolgozhattunk kellően. Itt említem meg, hogy erdélyi magyar és román demokratikus érzésű politikuskokkal is felvettük már a tárgyalások fonalát.

— Franciaország vidékein, a magyarlakta területeken most folyik a szervezkedés. Nancyban, a bányavidékeken rövidesen megalakul a liga csoportja. A Herriot-kormány teljes támogatását bírnak, hogy lapunk, a *Köztársaság* rövidesen megjelenik, nagyjában a demokratikus szövetség programjával egyformán küzdve a káros szélsőségek ellen.

Ezután a Károlyi-perről mondott el *Veér Imre* érdekes újságot:

— *Buisson* tekintélyes francia képviselő, a francia liga elnöke interveniált Herriotnál, hogy *Franciaország a Népszövetség* üléssére terjessze elő a Károlyi-per aktát, hogy a per lefolytatása ellenkezik a trianoni békeszerződéssel. A francia liga teljes szerződést követel a békeszerződés 76-ik pontja alapján, amely megtiltja, hogy valaki ellen bírót eljárás induljon a békeszerződés előtti politikai tevékenysége miatt. A liga garanciát vállalt, hogy a Károlyi-perből, ha kell, új Dreyfus-ügyet csinál.

Francia politikai körökben megegyező szimpátiával kísérik Károlyi Mihály sorsát és — mint *Veér Imre* mondja — a jövő emberének tartják, akire még nagy szerepek várakoznak a magyar politikai aréna porondján.

Elmondta még *Veér Imre*, hogy Károlyi és családja rövidesen Párisba érkeznek. A volt elnök első párisi nyilvános szereplése alkalmasint a liga márciusi bálján lesz, amelynek védnököni *Károlyi Mihály* és *Basch Viktorné*.

Első próba

Ira Berényi János (Szubotica)

Dobogó szívvel állt a vak sikátor egyik kapumélyedésében. Lesett. Ajkai remegtek, állkapcsát mintha valami fáradt forráság fűrészelte volna. Fölötte az őszi szél gyilkos, fekete karmai marcangolták az éjszakát.

Tetszett neki az idő. A sikátorban egy gázlámpa sem éz. Ez jó. Csak minél tömöttebb, minél sikonkóbb legyen az é! Egyik kezét állandóan a zsebében tartotta. Izzadt nedves volt már a tenyere. Tört szorongatott. Mert ő ma gyilkolni akar, bészuból, sértett büszkeségből. Fiatal, előkelő ember a kiszemelt áldozat. Egy és két óra között kocsi kell visszajönnie a társaságból, ahova szombat esténként eljár. Már három előző szombaton megfigyelte. Félhétkor megy, félkettőkor jön. Ma is így les. És akkor egy törsturás és vége.

Kezében önmindatlanul egyre görsősebben szorongatta a tört. Ajkát nem merde fölnyitni, mert remegni kezdett azonnal. De azért elhítette magát, hogy nyugodt. Nem félek. — suttogta és ilyenkor jóleső meleg érzés nyúlózott végig a testében. A csontjai szinte zsongtak föle.

Kissé fázott. Nem a hideg bántotta. Valami furcsa hangulat, valami különös szomorúság. Az alácsonganó hőmpolygó szennyes felhők a szembenálló ház kiemelkedő fiedt kéménye, a terpedt egyenetlen falak vonaljai olyan különös hangulatot lehelték kénnyé folytak öntudatában, hogy borzongott föle. — Milyen jó volna most, — gondolta magában, — valami jó meleg világos helyen lenni, forralt-bort szüresőlni és tudni, hogy odakünn rémült őszi éjszaka horzsolja az épületek tetőt! Nem tudta mért, de éppen ez a kívánság bontakozott ki lelkében és egyre jobban kísértette, zaklatta idegeit.

A közeli templom órája egyet ütött. Megrázkodott. Ez új kedvet öntött bele. Most már nem kell sokáig várakoznia. Még egy félóra és akkor vége. — De hátha nem sikerül. — tokolodott föl újra a százszor lefoított, visszaker-

zetett kérdés. Hátha elcsúsznak? Nagyon elhagyatottnak érezte magát, amikor arra az eshetőségre gondolt, hogy ebből a fázós éjszakából a börtön cellájába vihetik. Mily jó volna édesen, mélyen aludni még ezután, ha csak egyszer, egyetlen egyszer is. Most már rendre jöttek a csunka gondolatok, érzések és mint a rozsdás baltaecapások, úgy hasogatták a lelkét. És úgy érezte, mintha szurna, fásulna, viszkettne a lelke és valami tompa, féligláió fájdalommal vonaglana benne az őszi gyvedülvalóság érzetének tengere.

Félóra mult el. A kocsi még nem jött. Háromnegyedkettőkor valami dűbörgés erőlködött a messzeségből. — A kocsi, — suttogta foítottan. Szíve feszülni, remegni kezdett. A tört a testéhez nyomta. Kiegyenesedett törőit összeszorította, hogy kipréselje csontjaiból a gyöngítőt, lassan teriedező zsihongást. Lezárta szemét előtt, mintha saját sárga, viaszhoz hasonló arcát látta volna a szénporos sötétségben. Aztán mintha faközöldes korongok táncoltak volna a feketeség rostáiban. Egymásnak jöttek, szivbehasadó fájdalommal összezsengtek és újra kacagva szétváltak.

A kocsi elhalt egy pillanatra. Csaldótt? Nem, a következő percben erősebb zörgéssel közeledett. Igen, bizonyára lassított a kocsi, mert a sarokhoz ért. Most a keresztutcában haladnak. Három perc és itt lesz. Lassu, nagy lélekzetet vett. Az izgalom végigszagatta a leveletét. Mellében mintha hur feszült volna és rajta, úgy érezte, bántó ujjak táncolnak, verekszenek. Az utca belendosan elcsúszott előtte. Közvetlen közeben kis kinyúlábu, csöppközű rémek ugrádoztak. Nem látta, de érezte és a nevetésük ott motoszkált a szíve alatt.

Háromnegyedkettő. A kocsi befordult a sikátorba. Lassított lébesszel haladt feléje. Ez az. Az egyik lámpája nem is égett, a másik hervadt-pirtos lánggal pislalkolt.

Ez az. Balkeze durva kesztyűt húzott. Attól tartott, hogy a kocsi marad az állenyomat. A tört beledőfi és tüstént ki is rántja, így határozta el. A hintó lassacskán közeledett. A kocsi, úgy látszik, bóbiskolt, a bennülő szintén al-

szik vagy álmodozik, mert nem nógatja. Lekuperodott. Így majd megláthatja oldalról, hogy a kocsi melyik sarkában van az áldozat. Izzgatott volt, de már nem félt. Szeme előtt fehér kép táncolt. Sápadt gipszféher arc. Nem is igyekezett elzúzni a képet.

Jó, hogy leguggolt. A hintó közvetlen előtte haladt el. Fődele föl volt támasztva. Feléző sarkában fekete tömeget látott. Hagyta, hogy a kocsi elhaladjon egy kissé. Aztán utána osont, föllépett. A tört morészeti beledőfte a fekete testbe. Egy foított, alig hallható hörgés. A tört kirántotta, leguggott és leguggolt ismét a sötétben. A hintó zökkent, a kocsi fölébredt és ösztönyszerűleg rásuhintott a lovakra. Hátra se nézett.

A gyilkos hirtelen zsebredugta a tört. Fölugrott és sietni kezdett. Kerülő utakon, sikátorokon keresztül. Éreiben a haiszolás vágya égett. Zsebét görsősen szorongatta hogy a tört ki ne essek valahogy. Szeme előtt újra táncolni kezdtek a víziók. Sárga arcok, összehabalyodott véres lábak, karok rándultak meg előtte. Kezén csiklandozó, meleg nedvességet érzett. — A vér! — hörgögte és rémülten törőlgette a kezefelét. Kezdte végig gondolni az esetet. A döfés véletlenül is jó volt, mert alig hallott valami hangot. Az áldozat aztán sem beszélhetett, mert a kocsi nem állt meg. És nem is vett észre. — esodálkozott. Talán aludt? Bizonyára aludt.

De a hörgés! A foított, halk hörgés! Érzékei niből visszatértek a borzalmas mezzanathoz. — Milyen különös is az a kési hang és hogy a szívéhez ragadt! — gondolta. Aztán végre bízsergett a lelkén az ébredező utálat simogatása. Mint egy borzengató, csunva, nagy tenvér. Visszaérezte a plasztikon keresztüli husba lökött penge különös meztörpanását. Kis ropanás érci. Püf-fedt nyisszenés a tört hegyén. Az irtó, hat érzése belevillámolt a lelkébe és egyre jobban ösztökélte görsős merev létét.

Behant. Szemét lehunyta, másra akart gondolni, de a kis hang a törőfés tompa hangja, a kénzetében kerfűzött kiégethetetlenül. Kimerülten ért haza. A

kést szerette volna elrejtetni, de nem merde meggyújtani a lámpát. Észrevohetik, hogy most jött haza és véletlenül kilesheti valaki az ablakon. Sötétben mosta meg a kezét, letvetközött és lefeküdt.

Belsejében, mint a melegség, egyre jobban teriedezett az undor. A dohbártáján mintha táncoltak volna. Szeme fött sebek szivárgása kanyargott, hosszú, vékony, bántó kanyargással. Lelkén, mint valami éktelen fekély ült a mellibe döfött tör hangjának visszazérese. Gyomra fölkaargott és lenyelhetetlen, forró, kesernyés utálatot gyűjtött a torkába. Betakarozott. Nem használt. Befogta a fülét, köszörülte a torkát. Nem használt. Az undor, mint valami sárga halott ujj, onyhén ott kopogott belül a nyoldeklőjén.

— Vízet kell innom. — nyögte. Nem használt. A furcsa hang ott furakodott, vonaglott a szívében. — Éppen mintha ezt a duzzadt, tömött párnát döfném meg a késémmel. — És érezte, hogy tán csak akkor csillapultna valamiképp, ha a püfödt párna puhaságát döfködné meg néhányszor. Ez is olyan hangot adna. És ez talán elegejtetné az elsőt.

Nagynehezen elaludt. Álmában vérben uszott, halottakat szagolt és még forróbb és keserűbb lett a torka. Réggel izzadtan ébredt föl. Első tekintete a mosdóedény vizére simult. Nyugodt, tisztá, jó víz kacagott rá onnan.

Föltánclygott. Megnézte a ruháját. Lassan olvadó rémülettel vette ki kabátja zsebéből a tört. A penge hidegen, tisztán, halványkéken fénylett vissza. Nem volt rajta egy vérescsepp se. Egy kis behaasadáson és hegyének csorbán néhány finom szőrszálaeska ragyogott.

Vagy az uti bundába vagy a kocsi párnázott belsejébe döfte a tört. Ember tán nem is volt a kocsiiban vagy pedig a másik sarokban aludt.

Kinyitotta az ablakot. Lelkén fehér könnyviség suhant át. Nevetni kezdett és nevetett, nevetett, hogy a könnyel kieszordultak.

A kitárt ablakon aranyló sárgasággal zuhogott be a reggel fényessége, mint egy messzi, végtelen szelid arc lihező öröme.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Torockón, ebben az unitárius székelésben történt, hogy az állami iskola román igazgatója megtiltotta az unitárius kántornak, hogy az iskolában a zoltáréneklést tanítsa. Az egyházi hatóság az iskolaigazgató rendeletét megfellebbezte a kolozsvári tanügyi inspektorátusnál, amely azonban, nagy meglepetésre, az iskolaigazgató álláspontját fogadta el és kijelentette, hogy az egyházi éneket a hittanóra alatt is csak a lelkész taníthatja. A torockói székelés — mit tehettek egyebet — belenyugodtak a tanfelügyelőség döntésébe, de elhatározták, hogy ha a kántor nem mehet be az iskolába, az unitárius egyházközség saját házában fogja majd tanítani zoltáréneklésre a gyerekeket. Az egyházközség épületében azonban már az első énekórán beállított a csendőrmester, a gyerekeket hazazavarta, a kántornak pedig kijelentette, hogy ha még egyszer énektanítás történik az épületben, az egyházközség hivatalos helyiséget is lezárja és lepecsételi. A csendőrmester — természetesen a román iskolaigazgató utasítására — egyúttal a bíróhoz is elment, akit figyelmeztetett, hogy az unitárius kántor még *felmenthet sem taníthat énekekre*. Az egyházközség vezetősége a jogtalan intézkedés ellen segítséget kért a püspöki hatóságtól, amely azonnal jelentést tett az esetről a vallásügyi miniszternek.

A szlovák közvéleményt — mint a prágai lapok írják — méltán lepte meg a kormány legújabb, 25—1925. számú rendelete, amely az iskolaigazgatás és oktatás legfelsőbb ellenőrzéséről és az ipari szakiskolák s az iparos továbbképzőtanfolyamoknak az iskolaügyi minisztérium hatáskörébe való utalásáról intézkedik. A rendelet szerint az ipari szakiskolák és továbbképzőtanfolyamok legfelsőbb ellenőrzése az iskolaügyi miniszterre van ruházva. Szlovákiában ezideig az ipariskolai igazgatók, valamint a kereskedelemügyi minisztérium külön szervei látták el ezt a szolgálatot. Az új rendelet főleg az iparoskörökben szült visszatetszést, mert az iparos továbbképzőtanfolyamok és tanonciskolák felállítására a jövőben az iskolaügyi minisztérium kénye-kedvétől fog függeni. Az iskolaügyi minisztérium ilyen módon az elsőfokú hatóság az új iskolák felállítására irányuló kérvények elintézésénél, ami teljesen képtelen helyzetet teremt, mert egy ilyen tanonc-képzőtanfolyam szükségességét elsősorban a helyi viszonyokkal ismerős ipar-tisztület, kereskedelmi és iparkamara tudja csak megítélni. A tanfolyamok fentartási költsége természetesen a jövőben is az iparoskörök vállaira nehezedik.

Az aradi főteret két szép, monumentális művészi alkotás ékesíti: a Szabadság-szobor és a Kossuth-emlék. A városi tanács két évvel ezelőtt elhatározta, hogy a szobrokat eltávolítja a főtérről. Mígthogy azonban a szobrok lebontása ellen a magyar közvélemény erősen tiltakozott, a tanács úgy segített a dolgban, hogy a két szobrot beszállította. A két művészi alkotás azóta éveken át hatalmas faköpenyekben hirdeti az új kulturfelfogást és művészi érzéket. De miután semmi sem tarthat örökké, a faköpenyek sem tarthatnak a világ végéig. Bizony itt-ott levált róluk egy-egy deszkalap, ami mögül kilátszott a szobrok meztelen bronza. A prüd városi tanács a szeméremért jelenség láttára elhatározta, hogy a szobrokat lebontatja és valami raktárba helyeztetni el. De a szobrok lebontására kiírt versenytárgyalás annak idején nem járt kellő eredménnyel, mert a vállalkozók százazokat kértek a munkáért, amire azonban nem volt fedezet. Ily helyzetben lépett közbe a márton Barabás Béla dr.,

Arad volt képviselője és főispánja, aki felutazott Budapestre, hogy a magyar kormánytól kieszakozolja a két emlékmű átvétele iránt a diplomáciai eljárás fővételét. Az aradi hatóság türelmetlenül várja Barabás akciójának sikerét, mert ha soká húzódik az ügy, tavaszra vagy le kell bontani a szobrokat, vagy új köpenyeket kell csináltatni.

A Szatmáron megjelenő Szamos című lap a rendőrprefektúra kérésére nyilatkozatot közölt, amelyben a szatmári rendőrprefektus felhívja a város kereskedőit és polgárságát, hogy a rendőrség tisztviselőinek a prefektus vagy a rendőrigazgató előzetes jóváhagyása nélkül árut hiteltre és kölcsönt ne adjanak. Ennek a szokatlan nyilatkozatnak az az előzménye, hogy a szatmári meglehetősen gyönge fizetésű rendőrtisztok és kishivatalnokok adósságait Dumitrescu rendőrprefektus a rendőrség tekintélyének megvédése érdekében havifizetésükből rendszeresen levonatta. Az utóbbi időben azonban a hitelezők olyan nagy összegeket jelentettek, hogy egyes tisztviselők egész havi fizetése sem volt elég az adósság kiegyenlítésére. A prefektura erre föl adta aztán ki a szokatlan nyilatkozatot, mely minden különössége mellett is a prefektus őszinte, becsületes szándékát igazolja.

Hármas tanács veszi át az angol király felségjogait

Ideiglenes intézkedés V. György betegsége tartamára

Londonból jelentik: Az angol király ideiglenesen átruházta felségjogait egy háromtagú bizottságra. A király kezelőorvosai ugyanis megállapították, hogy a királynak máxacs bronchitiséből való teljes gyógyulása végett hosszabb délvidéki tengeri utra van szüksége. Ezt az utat nyomban megkezdi a király, mielőtt állapota annyira javul, hogy utrakelhet.

A király titkára kedden tárgyalta Baldwin miniszterelnökkel, annak a bizottságnak a kiküldése tárgyában, amely a királynak az országból való távolléte

tartamára a király jogait alkotmányosan gyakorolja. A bizottság tagjai előreláthatólag a következők lesznek: Cave lordkancellár, Baldwin miniszterelnök és lord Curzon. Ennek a bizottságnak kiküldésére az alkotmány értelmében azért van szükség, mert ugyanakkor, amikor a király elhagyja az országot, a walesi herceg Dél-Afrikába utazik, a a yorki herceg pedig Kelet-Afrikában van. Van a királynak még egy fia, ez azonban, mint tengerésztiiszt, szintén az országtól távol teljesít katonai szolgálatot.

Meghalt Branting

Az első szociáldemokrata kormányelnök pályafutása

Stockholmból jelentik: *Branting Hjalmar volt svéd miniszterelnök és a svéd szociáldemokratapárt elnöke kedden délután 12 óra 37 perckor meghalt.*

Branting 1860-ban született és már fiatal korában elismert tudós volt. Főképpen csillagászattal és matematikával foglalkozott, később újságíró lett és ezzel bekapcsolódott a politikába. Kezdetül fogva szociáldemokrata elveket vallott, 1889-ben választották meg először képviselőnek. Kiváló képességei csakhamar a szociáldemokrata-párt élére állították és 1897-ben megválasztották a párt elnökévé. Imen kezdve vezetőszeretpet játszott a svéd parlamentben is.

A világháború alatt nemzetközi békepropagandát kezdett, majd 1917-ben a polgári kormányban elvállalta a pénzügyminiszteri tiszteletet. Ekkor már határozott antant-barát politikát folytatott. 1921-ben tiszta szociáldemokrata kormány élére került és így ő volt az első szociáldemokrata kabinet elnöke. 1922-ben azonban kormánya kisebbségbe került és ezért lemondott.

Branting mindenkor a mérséklet politikáját hirdette és ezért politikai ellenfelei is tisztelték. Fontos szerepe volt a Népszövetségben is, ahol mindenkor az elnyomatás ellen küzdött és minden esetben lelkesen szállt síkra a kis nemzetek érdekének képviseletében.

A jugoszláv-magyar tárgyalások eredményesen folynak

Megegyezés tizenhárom kérdésben — A magyar delegáció vezetője Beogradba érkezett

Beogradból jelentik: A jugoszláv-magyar tárgyalások jelenlegi állásáról a jugoszláv delegáció kedden a következő kommunikét adta ki:

— Hétfőn megérkezett Budapestre a maglódi Wodianer Albert, a magyar delegáció vezetője, aki nyomban érintkezésbe is lépett dr. Perics Ninkó volt igazságügyminiszterrel, a jugoszláv delegáció vezetőjével. Wodianerrel egyidejűleg Beogradba érkeztek a pénzügyi-jog kérdésének magyar szakértőit, dr. Szecei József belügyminiszteri tanácsos, dr. Baranyai Lajos ügyvéd, dr. Dirsztai Andor pénzügyminiszteri titkár és dr. Szelle Lajos külügyminiszteri titkár, akiket Wodianer bemutatott Perics Ninkónak. A delegáció vezetői megállapodtak abban, hogy e hó 26-ikán folytatják a megkezdett munkát. A tárgyalás napirendjén első sorban a letétek és árva-alapok felosztásáról szóló szerződés megkötése fog szerepelni. Eddig a következő kérdésekben jött létre megegyezés:

1. A kiadások ügyében.
2. Néhány magánjogi kérdés berrendje ügyében.
3. Utlevél- és vízum-ügyben.
4. Közlekedési- és tranzitkérdésben.
5. Golla állomás használatáról.
6. A vízügyi igazgatásról.
7. A határmenti állomásokról.
8. A kétszeri megadóztatás elkerülése körüli módokról.
9. A Ferencsatorna-társaságról.
10. Az utak fentartásáról.
11. A biztosító társaságokról.
12. A vasuti tarifális kérdésekről.
13. A posta- és távirati jegyzőkönyvekről.

A határvonal által kettészelt birtokokról szóló konvenció megkötésére irányuló tárgyalásokat március tizedikén folytatják. Független maradt még két konvenció és pedig az osztrák-magyar koronára szóló tartozások rendezéséről, valamint a szekesztrumok feloldásáról. Az utóbbi két kérdésben a tárgyalásokat akkor folytatják, ha a jugoszláv szakértők hátszórkezesnek Firenzéből. A tárgyalások azonban már március hóban befejeződnek.

A fasiszták megverték gróf Sforza volt külügyminisztert

Az elszállítottak feladja a passzivitását

Rómából jelentik: Milánóban nagy szabású demokrata-gyűlés volt, amelyen az ellenzéki pártok képviselői ugyszólván valamennyien megjelentek. A gyűlés után gróf Sforza volt külügyminiszter és Turati szociáldemokrata képviselő együtt távoztak. A politikusok az uccán találkoztak egy csoport diákkal, akik megismerték és élénk ovációban részesítették őket. A tüntetés zajára figyelmesek lettek a közelben tartózkodó fasiszták, akik nagyobb tömegbe verődve megtámadták az ellenzéki diákokat. Az összeütközés során gróf Sforzát is megverték, aki a fasiszták elől kénytelen volt Turati közeli lakására menekülni.

Az ellenzéknek egyre világosabban nyilvánul meg az a szándéka, hogy szakít az eddigi passzivitással és megint visszatér a parlamentbe. A lapok közlik Farrinagginak, a fasiszta párt főtitkárnak valamennyi fasisztához intézett manifestumát. A manifestumban Farrinaggi kifejti, hogy a pártok nem szabad többé az első két évnek hibájába, a szentimentalizmusba esni. A fasiszmusnak szellemével át kell itatni az egész államot. Bejelentik végül a manifestumot, hogy a fasiszmus minden tagjától abszolút engedelmséget követel minden kérdésben.

Katonaság őrzi a romániai kórházakat

Haditörvényszék elé állítják a rendezavaró diákokat

Bukarestből jelentik: Az egyetem tanácsa elhatározta, hogy a diákvizsgák és tüntetések vezetőivel szemben a legszigorúbban fogynak eljárni. *A rendezavaró diákokat elfogatják és haditörvényszék elé állítják.* Az egyetemi hallgatók sztrájkja a jelek szerint sikertelen lesz. Samurcas professzor esztétikai előadásain kedden már nagyszámú hallgatósg jelent meg. Jonescu, a bukaresti orvosi fakultás dékánja a fakultás két megbízott tanárával együtt megvizsgálta a diákok által Ráner professzor ellen beadott memorandumot, amelynek alapján vádiat miatt az aláírók ellen el fogják ítélni.

A katonaság ellen intézett diák-támadás vezetőit kedden kihallgatták és egy nyilatkozat aláírása után, melyben becsületszóval kötelezik magukat, hogy meg nem szoknak, szabadlábra helyezték őket. Az egyetemi tanács azt indítványozza, hogy a rendezavaró vezetőit toloncolják illetőségi helyükre és ott is rendőri felügyelet alá helyezze őket, nehogy további zavargásokat inszenálhassanak.

A rendőrség és katonaság még mindig megszállva tartja az egyetem épületeit, a kórházak előtt megerősített katonai őrségek állnak, hogy a medikusokat a sztrájkoló diákok munkájukban meg ne akadályozhassák.

Az egyetemi tanács határozata szerint abban az esetben, ha csütörtökig a sztrájk meg nem szűnik, a diákokat és menzákat be fogják zárni.

A bukaresti egyetemi tanács keddi ülésén, amely három óra hosszat tartott, élénk vita után elhatározták, hogy Simonescu diákegyetemről, minden diákegyület betiltanak, a most folyó vizsgákat pedig mindaddig felhüggesszük, amíg a rend teljesen helyre nem áll.

A keddi minisztertanács utasította a közoktatásügyi és belügyminisztert, hogy az egyetemek rektoraival együtt a legerélyesebb rendszabályokat léptessék életbe az egyetemi előadások zavartalanosságának biztosítására.

CIRKUSZ

Béke-dij

A zsüri elnöke: Következik Nobel békedíjának ünnepélyes odaítélése és kiosztása. Tudomásom szerint a díjnak két jogos aspiránsa van. Dr. Tudákos és dr. Nagyképi. Kérem titkár ur, vezesse őket elő!

Titkár (csenget, majd a megjelenő szolgának): Tudákos és Nagyképi urakat kéretjük.

Szolgá: Igenis. (El és pár pillanat múlva bevezeti a tudósokat.)

Elnök: A zsüri úgy döntött, hogy ketjük közül valamelyik urnak adja a Nobel béke-díjat. Miután nem tudtunk megállapodni abban, hogy az urak közül tulajdonképpen ki szerzett nagyobb érdemeket, felkérjük önöket, hogy itt a zsüri előtt ismertessék azokat a munkákat, amelyeket a béke érdekében végeztek.

Tudákos: Mélyen tisztelt Elnök ur, tekintetes zsüri! Harmincöt éve kiűzök szakadatlan a háború mellett és hirdetem az örök béke igazságait. A béke az az igazi koronája az emberl életnek, a béke nagy és szent gondolat....

Elnök: Felkérem az előadó urat, hogy nálunk ne protezzálja a békét. Ez felesleges. Inkább térjen át a tárgyra.

Tudákos: Já, pardon! Harmincöt év óta hirdetem a békét. Ezen idő alatt 67 vastag könyvet írtam a háború ellen és 194 röpiartot. Felszóltam 345 békegyűlésen és résztvettem 645 tüntető felvonuláson a háború ellen. Ezek közül 620-at szétvettem, 308-at a háborús párt, 312-öt a konkurrens békepárt. Egy alkalommal egy attakirozó rendőr kardjával megszurtt, tehát már sebet is kaptam a béke-téren.

Elnök: Hol van az a béke-tér?

Tudákos: Ez kérem egy szakkifejezés. Ahogy van harctér, miért ne lehetne béke-tér?

Elnök: No jó. Most halljuk Nagyképi tanár urat.

Nagyképi: Nagyon szép az, amit előttem szóló kifejtett, de az én véleményem szerint szavakkal, könyvekkel és ünnepélyes körmenetekkel a béke kérdését megoldani nem lehet. Én gyakorlati ember vagyok s mint ilyen szerkesztettem egy olyan ágyut, amellyel Párisból Berlinbe lehet pontosan löni, vagy megfordítva. Az én találmányom teljesen megszünteti a háború lehetőségét, mert ki boldog akkor háboruzni, amikor biztosan tudja, hogy élve nem jöhet ki a háborúból. Vilmos császár talán hadat üzent volna Franciaországnak, ha ez a találmány már akkor megvan? Ugy-e nem, hiszen ő is kiténé magát annak, hogy a hadüzenet után félórával ott hal hősi halált Potsdam-ban....

Tudákos: Igen ám, de....

Nagyképi: Pardon, még nem fejeztem be. Szóval az én találmányom feltétlen elejét veszi a háborúnak és meghezta az örök békét melyért oly hön áhitozunk....

Tudákos: Szép kis béke az ágyukkal!

Nagyképi: Nem, mert majd proceszsiókkal csinálom meg a békét!

Tudákos: Gyilkosságra uszító pacifista!

Nagyképi: Könyvmoly!

Tudákos: Kuss!

Nagyképi: Mit mondott?

Tudákos: Jól hallotta, csak ne tegye magát.

Elnök: Uralm ne veszekedjenek!

Nagyképi: Én nem veszekszem egy ilyen elméleti marhával. A díjat ugyanis csak az én szisztémám nyerheti.

Tudákos: A gyilkos-szisztéma.

Nagyképi: Az jelenti a békét!

Tudákos: A békét én jelentem!

Nagyképi: Maga csak egy marháte-

lent.

Tudákos: Mit mondtál? (Potonúti.)

Nagyképi: Nesze! (Visszaüti.)

Tudákos: Ő meri vitatni, hogy nem én vagyok a legnagyobb pacifista (be-lerug.)

Nagyképi: Még hogy nem én vagyok az igazi pacifista! (Felbavdga.)

Tudákos (agyontövi): Majd meglátjuk ki az igazi pacifista.

Nagyképi (haldokolva): Mégis csak elméleti ember marad. (Meghal.)

Elnök: Na végre befejezték a vitát. Előterjesztést kérek.

Titkár: Miután Tudákos nem pályázik a díjra, azt hiszem már nem vitás, hogy a békédíjat az életbenmaradt Nagyképinek, a kiváló pacifistának adjuk.

Elnök: Elfogadom.

Stella

Jókai-ünnepély a csehszlovák kamarában

A csehszlovák kormány képviseltette magát az ünnepélyen

Prágából jelentik: Komáromban vasárnap folyt le fényes külsőségek között az országos Jókai-ünnepély. Az író szülővárosába ez alkalomra összegyűlt Szlovenszko különböző helyéről vagy kétszáz magyar intézmény, testület, egyesület háromszáz kiküldöttje, akiket Komárom ünnepélyes fogadtatásban részesített. Az ünnepélyre megérkeztek a Magyar Tudományos Akadémia, a Petöfi- és Kisfaludy-társaság képviselőitében Császár Elemér budapesti egyetemi tanár, a magyar kormány, a nemzetgyűlés — Budapest azonban nem képviseltette magát, sőt a prágai magyar követ is elleledkezett az ünnepélyről. A csehszlovák kormány, amely a kabinet egy tagjával akarta magát képviseltetni, mikor megtudta, hogy a magyar kormány nem küld ki senkit a centennáris ünnepélyre. Bella Metod pozsonyi zsupánt küldte ki csak, hogy a hivatalos Csehszlovákia nevében hódoljon a magyar író emléké előtt. A Jókai-családból Ilhász Lajosné, Jókai Etelka, Jókai-Ilhász Miklós és Feszty Masa jelent meg az ünnepélyen.

A centennáriusra a város díszbe öltözött. A kirakatok Jókai-képekkel voltak tele, átköve szalagokkal, a

melyen magyarul ez a felírás volt látható: *Jókai, a mi örök dicsőségünk.* Az ünnepélyek gyors egymásutánban peregtek le. A Jókai Közművelődési Egyesület délelőtt közgyűlést tartott az ősi református templomban, ahol közel négyezer ember gyűlt össze. Résztvett a közgyűlésen a kormány kiküldöttje, Bella Metod pozsonyi zsupán, a járásfőnök, a városbíró, a törvényszék és a helyi hatóságok képviselői. A közgyűlés után bankett volt, majd a résztvevők megjelentek Jókai szülőházánál, hogy az ott elhelyezett emléktáblát megkoszorúzzák. A menetet a komáromi szeke-resgazdák bandériuma nyitotta meg. Az író szülőháza előtt Jankovics Marcell, a pozsonyi Toldi-Kör elnöke és Sziklay Ferenc, akassai Kazinczy-Társulat főtitkára, Császár Elemér, a Magyar Tudományos Akadémia megbízottja, Kovács Alajos, a Szlovenszko Magyar Tanító Egyesület kiküldöttje és végül Szili Ferenc mondtak emlékbeszédet. Az ünneplő közönség ezután megkoszorúzta az emléktáblákat.

Az ünnepély résztvevőinek tiszteletére este a Kulturpalotában Jókai-bál volt, amelyen nagy közönség vett részt.

Kivégzés — örült tanu vallomása alapján

Miért akasztották fel Budapesten Klein Imre honvédelmi minisztériumi tisztviselőt?

Budapestről jelentik: A büntető-törvényszék Krayzel-tanácsa kedden tárgyalta Kulcsár Dezső magánhivatalnok bűnperét, aki ellen hamis tanúzásra való csábítás kísérlete miatt emeltek vádat. Kulcsár ugyanis a kémkedés miatt kivégzett Klein Imre honvédelmi minisztériumi tisztviselő pörének koronatanuját Szász Gyula nemzeti hadseregbeli soffört, — akinek vallomása alapján ítélték halálra Kleint — figyelmeztette annakidején, hogy a hadbíró előtt ne tüntesse fel magát épelméjűnek, mert ő tudja, hogy Szász már volt elmeogyítóintézetben. Szász erre hamis tanúzásra való rábirás miatt feljelentette Kulcsárt és a katonai bíróság előtt nyugodtan megtette vallomását Klein ellen, akit azzal vádolt meg, hogy a katonai misszióhoz tartozó Bobes főhadnagynak a magyar hadügyminisztériumból elloptott aktákat átadott. Noha Klein Imre tagadta a terhére rótt bűncselekményt a hadbíró előtt — Szász vallomása alapján — kötéltálati halálra ítélte.

Az ítélet kihirdetése után Klein védője az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be és előadta, hogy Szász Gyula bizalmi embere volt a románoknak, hiszen alkalmazásban is állt a román missziónál; átnyergelése után, mint a magyar kémszervezet tagja, szükségesnek tartotta felebbvalói bizalmát megnyerni és ezért jelentett fel ártatlan embereket kémkedésért.

A semmiségi panaszt elutasították a védő kegyelmi kérvényével és perújítás iránti kérelmével együtt és kitűzték a kivégzés napját. A védő mindenféle folyamodott védettje érdekében, de minden eredmény nélkül. Amikor azonban elérkezett a kivégzés napja, Klein Imre ismét haladékot kapott. Zsidóünnep volt ugyanis éppen a kivégzés napján és a katonai perrendtartás szerint a vádolt vallásának ünnepnapján nem vé-

gezhető ki. Erre másnapra halasztották a kivégzést. Dr. Lévai Rudolf védő úgy a honvédtörvényszéknél, mint a legfelsőbb honvédtörvényszéknél, valamint a koronaügyészségnél óvást emelt a kivégzés ellen, kifejtve, hogy bár a perrendtartásban nincs szó szerint kimondva, hogy elhalasztott kivégzést végrehajtani nem szabad, azonban kifejezetten benne van a perrendtartásban az, hogy halálbüntetést nem szabad súlyosítani, már pedig a kivégzés halogatása a büntetés súlyosításának tekinthető. Precedenset hozott fel arra nézve, hogy ilyen esetekben sohasem hajtották végre a kivégzést. A tiltakozás eredménytelen maradt, Klein Imrét másnap felakasztották.

A Klein-pör utójátéka, a Kulcsár-féle hamis tanúzás pör most megdőbbszenté eredménnyel járt, kiderült ugyanis a keddi tárgyaláson, hogy Kulcsár teljes joggal figyelmeztette Szászt, ne tegyen súlyos horderejű vallomást Klein Imre ügyében. Szász ugyanis — mint Kulcsár hivatalos okirattal igazolta — már 1917-ben mint elmebajos tébolydai őrzetben állt. Ezenkívül egész sor iratot olvasott fel Szász teljes megbízhatatlanságának illusztrálására. Szász a háború alatt katonaszökevény volt, amikor elfogták, öngyilkosságot kísérelt meg. A román megszállás alatt, mint őrmester a román hadseregben szolgált kilenc hónapig, Debrecenben rekvirált, a lakosságot bántalmazta. Később a nemzeti hadseregbe jutott be és katonai nyomozói szolgálatot teljesített. A törvényszék előtt a bizonyítás annyira sikerült, hogy amikor az ügyész Szász tanukénti kihallgatását indítványozta, a főtárgyalási elnök ezt a következő szavakkal utasította el:

— Szükségtelen, ilyen megbízhatatlan és beszámíthatatlan ember vallomását úgysem fogadná el bizonyítéknak a bíróság.

— És ennek a vallomása alapján ítélte halálra a hadbíró a szegény Kleint — jegyezte meg Kulcsár.

A bíróság Kulcsár Dezsőt az ellene emelt vád és következményeinek terhe alól fölmentette.

A bánsági radikálisok pártértekezlete

Sürgötik a kerületi és községi választásokat

Becskeréről jelentik: A radikális-párt felsőbánsági szervezete március elsején, vasárnap kerületi konferenciát tart Becskereken, amelyen a járási elnökök és alelnökökön kívül részt vesznek a felsőbánsági radikális képviselők, köztük Narcisics Momcsilló dr. külügyminiszter is. A tárgyszorozaton több érdekes és fontos pont szerepel, amire vonatkozóan Beslics Nikola főmérnök, a becskeréki radikális-párt elnöke munkatársunknak a következőket mondotta:

— A kerületi konferencia többek közt foglalkozni fog a kerületi és községi választások kérdésével. A bánsági radikális-pártnak az az álláspontja, hogy a kerületi és községi választásokat mielőbb meg kell tartani, hogy a kinevezett képviselőtestületek helyett a törvény szerint választott közgyűlés intézze a községek és kerületek ügyét. A vasárnapi gyűlés előreláthatóan ilyen értelemben fog határozni. Valószínű, hogy a kerületi választások kiírására a legrövidebb időn belül sor kerül, aminek megtörténte után egy későbbi időpontban lesznek a községi választások is. A vasárnapi gyűlésen megtörténnek az előkészületek a vajdasági radikális párt-szervezetek átszervezésére is. Erre azért van szükség, mert a legközelebbi választások nem a mostani választói kerületek szerint fog-nak lefolyni, hanem a kerületi beosztásról szóló törvény értelmében, az új kerületi beosztás alapján. Szó lesz még a felsőbánsági radikális-párt hivatalos lapjáról, a Radikalski Boracról is, amelynek további megjelenése már biztosítva van.

Az értekezleten több más párt-politikai kérdés is szóba fog kerülni.

Viharos közgyűlés

a zentai kereskedők egyesületében

Bizalmatlanságot szavaztak a vezetőségnek

Szentáról jelentik: Vasárnap tartotta meg a zentai kereskedők egyesülete évi közgyűlését, amelyen a tagok nagy részének elégedetlensége viharos jelenetekben tört ki.

A gyűlés elején Polkák Nándor bejelentette, hogy neki, mint felügyelőbizottsági tagnak soha nem adták alkalmat a számadások felülvizsgálására és ezért indítványozta, hogy a közgyűlés a számadásokat ne vegye tudomásul. A közgyűlés Polkák indítványát elfogadta. Ezután Gibics intézett éles támadást az egyesület vezetője, főleg Krásics Dragutin titkár ellen, aki szerinte a kereskedők érdekeinek védelme helyett pártpolitikát vitt bele az egyesületbe. A megtámadott titkár a felszólalás és a nyomában keletkezett hangulat hatása alatt nyomban benyújtotta lemondását és elhagyta helyét, amelyet ideiglenesen Rakin Demeterrel töltött be a közgyűlés.

Végül Zentai Béla az egész vezetőség ellen bizalmatlansági indítványt nyújtott be, amelyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. A közgyűlés Milosevics volt elnököt közfelkiáltással újból elnökévé választotta, a tisztikar megválasztását pedig a jövő hétre halasztotta.

Megmérgezte magát egy budapesti mágnás

Ifjabb báró Barkóczy Sándor rejtélyes halála

Budapestről jelentik: Kedden délelőtt megjelent a főkapitányságon gróf Batthyányi Tivadar és bejelentette, hogy bérmafia, ifjabb báró Barkóczy Sándor hétfőn délután a Pajor-szanaszatóriumban véletlen szerencsétlenség következtében meghalt.

A fiatal, huszonkilenc éves mágnás, akinek nagy földbirtokai vannak, kémiai gyakorlatokkal foglalkozott és a vegyészeti nemcsak tudományos, hanem gazdasági szempontból is érdekelte. Február 16-án Barkóczy laboratóriumában dolgozott, amikor egyszerre kétségbeesetten, elváltozott arccal rohant ki lakásából, az utcán elfogott egy éppen arra haladó autót és a Pajor-szanaszatóriumba vitette magát. Mire a szanaszatóriumba ért, csaknem eszméletlen volt és alig tudta megmondani, hogy véletlenül lenyelt egy higanyszulfidtablettát. Azonnal gyomormosást alkalmaztak, de a mérég annyira kímarta belső szerveit, hogy borzalmas kínoldások után február 23-án meghalt.

Az elhunyt családtagjainak közlése szerint a fiatal mágnás véletlen szerencsétlenség áldozata lett, mert öngyilkosságra semmi oka sem volt. A rendőrség a boncolás mellőzésével engedélyt adott a temetésre.

A titokzatos halál

A martonosi gyilkosság a suboticali törvényszék előtt

Február 17-én, kedden tárgyalta a suboticali törvényszékén Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa Fekér József martonosi gazdálkodó bűnügyét, aki múlt év január 23-án vaslapáttal fejbeverte Fábán Máttyás gazdátársát. Fábán megsérülése utáni harminchárom napon meghalt. Az ügyészség szándékos emberöléssel vádolta Fekér Józsefet, aki szabadlábon van, mert a vád szerint a beállott halál okozati összefüggésben áll a vaslapáttal okozott sérüléssel.

A múlt keddi főtárgyaláson nem nyert befejezést az ügy, mert a boncolási jegyzőkönyv adatai alapján kételyek merültek föl abban az irányban, hogy Fábán Máttyás halálát valóban a fejsérülés okozta-e, vagy pedig agyszélhűdés következtében halt meg. A boncolás alkalmával ugyanis az agyban egészen friss vérömlést találtak, ami arra mutat, hogy a halál nem a több mint két hónap előtt elszenvedett sérülés következtében állt be. Az első főtárgyalást a bíróság ezért elnapolta és február 24-re, keddre tűzte ki a folytatódó főtárgyalást, amelyre orvos-szakértő tanúként megidézték Koch Arnold dr. stávkánizsal városi orvost is, aki az elhalt Fábán Máttyást kezelte.

A február 24-iki főtárgyaláson — amelyet Pawlovics István törvényszéki elnök vezetett — elsőnek Koch Arnold dr-t hallgatták ki.

Koch dr. elmondta az elhalt betegségeinek lefolyását. Az elnök kérdésére kijelentette, hogy az ő véleménye szerint lehet okozati összefüggés az elszenvedett sérülés és a beállott halál között, de ezt biztosan nem állíthatja.

Perazics Bozsik dr. törvényszéki orvos ezután a boncolás adatait tárta a tanu elé, aki azonban megmaradt véleménye mellett.

Ezután Wilhelm Imre dr-t hallgatta ki a bíróság, aki azt mondotta, hogy nincsen kizárva, hogy a beállott halál okozati összefüggésben állott a fejséssel, de ez olyan rendkívüli eset lenne, ami tízezer esetben legfeljebb egyszer fordul elő.

Perazics Bozsik dr. és Jeremias

Rizsó dr. törvényszéki orvosok — akik a hullát boncolták — azt a véleményt terjesztették elő, hogy a beállott halál és a fejséből köztük nincsen okozati összefüggés és a halált agyszélhűdés okozta.

Miután az orvosi szakvélemények kö-

zött lényeges eltérés mutatkozott, a bíróság úgy határozott, hogy az iratokat véleményezés végett felterjeszti az országos közegészségügyi tanácshoz Beogradba. A közegészségi tanács szakvéleményének beérkezéséig a tárgyalást elnapolja.

A szovjetvezéreket akarták megölni a Moszkvában letartóztatott német diákok

Moszkvából jelentik: A vizsgálat nagy apparátussal folyik a két német diák ellen, akikről kiderült, hogy mint a német Consul-szervezet tagjai azért utaztak Oroszországba, hogy a szovjetek végrehajtóbizottságának több vezetőjét eltegyék láb alól.

A német diákok, mint az *Izvesztija* közli, bevallották, hogy a Consul-szervezet 1924 nyarán határozta el a merényleteket a szovjet-kormány vezetői ellen és maga Erhardt kapitány személyesen adta meg az utasításokat a kiszemelt diákoknak, hogy miképpen fér-

közhessenek a szovjet vezérfőfőnök közelébe. A két diák megfelelő ajánlásokkal tagja lett a német birodalmi kommunista-pártnak. A német kommunistáktól aztán ajánlásokat szereztek Moszkvába Lunacsarszkyhoz és Krupskaja asszonyhoz, akiknek bizalmába befurakodtak, hogy a halálra ítélt áldozatokhoz bejuthassanak. Az *Izvesztija* szerint Kindermann nevű diák azt is bevallotta, hogy még 1923-ban külön szervezetet alakított a Consul-szövetség az oroszországi gazdasági és politikai lemondásra.

Coolidge a leszerelésről

Amerika siettetti a nemzetközi konferencia összehívását

Newyorkból jelentik: Coolidge elnök a nemzetvédelmi kongresszuson beszédet mondott, amelyben többek közt kifejtette, hogy az Unió bizik abban, hogy sikerül nemzetközi megegyezést létesíteni a fegyverkezés korlátozása és az általános leszerelés tekintetében. Hangsúlyozta, hogy Amerika mindent elkövet, hogy siettesse a leszerelési konferencia összeülését és példát szolgáltatasson a világ népeinek a békeszeretetre. A hadsereget és a haditengerészetet nem akarja az Unió végképp leszerelni, csupán olyan

mértékben, hogy az alkalmas legyen az állam védelmezésére, de képtelen a támadóháborúra. A kötelező döntőbírósi eljárás, ha komoly garanciákat lehet kapni a nagyhatalmaktól, lehetővé teszi, hogy az államok legyver nélkül intézzék el vitás ügyeiket.

— Messze van még az az idő — fejezte be beszédét Coolidge — amikor végképp ki lehet küszöbölni a háborút, de addig is mindent meg kell tenni, hogy a népek elkerüljék az újabb háborút, ami a világ katasztrófáját okozná.

A spanyolok új offenzívát indítanak Abd el Krim ellen

Primo de Riverre tábornok Marokkóba utazott

Madridból jelentik: Primo de Rivera tábornok, a direktorium elnöke Marokkóba utazott, ahol pár napot fog tölteni. Ez idő alatt a diktator végre akarja hajtani a büntető expedíciót Abd El Krim a marokkói fölkelők vezére ellen, aki a spanyol csapatokat Marokkó északi határáig szorította.

A spanyol hadseregek vezére a lapok szerint, új haditer-

vet dolgozott ki a felkelők leverésére, melynek alapján a katonaság a hadihajók és a repülőgépek segítségével erőteljes offenzívát indít Abd El Krim ellen.

Primo de Rivera az offenzíva megkezdése után nyomban visszatért Spanyolországba, mert attól fél, hogy távollétében a szabadelvű ellenzék kísérletet tesz a direktorium megbuktatására

Holtpontra jutott a Leirer-ügy nyomozása

A rendőrség még azt sem állapította meg, hogy milyen fegyverrel gyilkolták meg Leirer Amáliát

Budapestről jelentik: Leirer Amália meggyilkolása ügyében a nyomozás a keddi napon sem produkált olyan adatokat, amely a rejtélyt a megoldáshoz közelebb vinné és a gyilkos nyomára vezetne. A közönség érdeklődése is szemmel láthatóan lanyhul, mert az első napok tömeges tanu-jelentkezései után most már csak nagy ritkán kap a nyomozás egy-egy újabb támpontnak látszó adatot. Eddig csaknem ötven egymástól eltérő adatot és jellevést közöltek a rendőrséggel, amelynek aktáit a nyomozás vezetői most újból rendezik. Az aktákat és jegyzőkönyveket újra áttanulmányozzák, hogy megállapítsák, nem hagytak-e figyelmen kívül valamilyen fontosabb momentumot. Eddig tulajdonképpen még azt sem állapították meg, hogy milyen eszközzel gyilkolták meg a táncosnőt, mert

még a boncolási jegyzőkönyv adatait sem dolgozták fel.

Kedden ismét újabb olyan bejelentés történt a rendőrségen, amely esetleg közelebb viheti a nyomozást az eredményhez. Délelőtt megjelent a főkapitányságon egy hölgy, aki elmondta, hogy egy férfi ismerősénél a gyilkosság idejében hosszú véres kést látott, amit az illető le akart mosni. A nevé is megmondta a legújabb gyanúsítottnak, aki azonban nem tudta előállítani, mert néhány nappal ezelőtt elutazott Budapestről.

Az áldozat lakásán tartott újabb házkutatás alkalmával a szerencsétlen nő ágyán egy pár barna női bőrkézfűzőt találtak. Azt hiszik, hogy a gyilkos ezt megtévesztés céljából helyezte el az ágyon, hogy azt a látszatot keltse, mintha nő követte volna el a gyilkosságot.

Jég, fény, meleg, hideg rádió útján

A newyorki rádió-világkiállítás szenzációi

Newyorkból jelentik: Az elmúlt év szeptemberében rendezték meg Newyorkban az első rádió-világkiállítást melynek óriási sikere volt. A második rádió-világkiállítást ez év szeptemberében tartják meg és a rendezőség szerint a szeptemberi kiállítás a legnagyobb szenzációkkal fogja megzavarni a világot. Ezen a kiállításon kerül bemutatásra egy új találmány, amely fényt, hőmérsékletet és erőt ad le és vesz fel rádió útján. A korszakalkotó rendszer teljes kidolgozásán számos mérnök dolgozik most egy hatalmas, erre a célra épített laboratóriumban.

Ezt a találmányt azonban lényegesen tulszárnyalja egy skandináv mérnök sikeres kísérlete, amely rádió útján eredményesen adott le jeget. A kísérletező szerint ez a találmány egy csapásra tönkre teszi az összes országok jégtrösztjeit. A skandináv mérnök azt állítja, hogy rádió útján éppúgy lehet a hőmérsékletet továbbítani, mint mostan a hangokat. Az egészhez csak olcsón előállítható, kicsiny felvevőapparátus szükséges, amelyet élelmiszertárban vagy a konyhában kell át helyezni, ahol a háziasszonynak éppen szüksége van rá. Az eddigi számítások szerint a rádió-jeg egy közepes háztartásnak egy egész évre alig egy fél dollárba fog kerülni.

Mind Ezeket a nagyszabású találmányokat a newyorki rádió-világvásár vetősege a szeptemberben megnyíló kiállítás keretében akarja a tudományos világ és a nagyközönség előtt bemutatni.

Ottó főherceg leánya szobalány Bécsben

Másik leánya gépirónő Karlsruheben

Bécsből jelentik: Berlińi jelentés szerint egy karlsruhei cégnél gyors- és gépirónőként van alkalmazva Robinson Lili, aki Ottó főhercegnek házasságon kívül született gyermeke. A hírhez egy öreg bécsi ur, az uralkodócsalád viszonyainak alapos ismerője, a következő érdekes megjegyzéseket fűzi:

— Ottó főherceg 1890-ben ismerkedett meg azzal a kokottal, akitől rettenetes betegsége kapta, amelynek következtében utóbb meghalt. Ez a mulatt nő, dacára egyáltalán nem szép arcvonásainak, tüzes temperamentumával és pompás alakjával magához tudta vonzani a férfiakat. Mivel akkoriban egy cubai milliárdos társaságában volt, a főherceg nem tudott hozzá közeledni és a következő év tavaszán kapott tőle randevut Párisban. Ezt a randevut a főherceg szerencsétlenségére a mulatt nő meg is tartotta.

Bizonyos az, hogy Ottó főherceg a maga korának legszebb férfija és egyúttal legveszedelmesebb Don Juanja volt. Magas, nyulánk, arányos termetű férfi, szabályos arcvonásokkal, valóságos férfiszépség. Atyjának, Károly Lajosnak a szociálai Mária Anunciátával való házasságából származott. Szépségével és közvetlenségével magához vonzott férfit és nőt, öreget és fiatalot. Igazi bécsi ember volt, a bécsiek minden előnyével és gyengeségével. Fitt volt a legfelsőbb etikettre, kinevette a főurak és főúri hölgyek visszavonultságát és mulatott bécsi népének kerekével, fess balettáncosnókkal, vagy midinettekkel, akikkel szívesen járta a táncot. A főúri hölgyeket nem szerette. Egyetleneggyel sem volt közüli bensőbb viszonyban, pedig nem lett volna nehéz dolga számára, hogy ebben a körben is sikereket arasson. Szinte magnetikusan vonzódott a színházakhoz, elsősorban az operaballet csillagához, akik közül mindig kiválasztotta

magának a legkivánatosabbat. Egész Bécs beszélt a viszonyáról azzal a balettszépséggel, akitől két gyermeke is született, egy fiú és egy leány. Ezekről Ottó atyja, Károly Lajos főherceg, Ferenc József legidősebb fivére főhercegi módon gondoskodott, amennyiben számukra az akkoriban hatalmas összeget, 250.000 forintot helyeztetett bírói tétbe.

Később Ottó főherceg hűtlen lett a baletthez és az operetszínpadra vetette szemét. A Theater an der Wien legbájosabb operetténekesnője volt a fiatal Robinson Olga, egy ismert bécsi énektanár leánya. Ebből a viszonyból is két gyermek született. Két leány. Egyike ezeknek Lilli, aki Karlsruhéban gépirással keresi kenyerét. A másik nővérnek Ada a neve és ugyancsak Bécsben nevelkedett. Nagyatyjuknak és anyjuknak halála után a két leány magára utalva maradt. Ugyanis amikor ők születtek, Károly Lajos főherceg már nem élt. Atyjukat, Ottó főherceget pedig 1906-ban császári parancsra Döblingbe szállították, ahonnan kevéssel halála előtt vitték el, tehát Ottó második leánya is kénytelen önmagáról gondoskodni. Ez a leány egy gazdag bécsi ügyvéd feleségénél szobalánynak van alkalmazva és az ügyvéd családjának barátai tudják, hogy a fess fiatal leány, aki nekik ajtót nyit és ruhájukat leveszi, Ottó főherceg gyermeke.

Az utolsó rabszolgák

A nepali maharadza — mint megírjuk — felszabadította országában a rabszolgákat. Ezzel kapcsolatban a »Daily Mail« hosszabb cikkben számol be a Nepálban még mindig életben lévő rabszolgákról. Az európai műveltségű maharadza, tulajdonképpen csak kormányzója Nepálnak, míg a tulajdonképpen maharadza el nem éri a nagykorúságot. A maharadza tudvaleg egy akciót kezdeményezett Londonban, hogy a rabszolgákat mindenütt szabadítsák fel, s e célra 850.000 fontsterlinget ajánlott föl.

A »Daily Mail« a rabszolgaéletéről ezeket írja: Nepál összlakossága több mint ötmillió. Ebből 50 ezer rabszolgátartó, másfélmillió rabszolgátartó s a többi szabad vadember. A rabszolgákat három kategóriába sorozzák. Az elsőbe tartozók helyzetét bizony sok európai is megirigyelheti. Ezek a tulajdonos fényének, gazdagságának symbolumai. Mint családtagok élnek, művelődnek, tanulnak, vendégeskednek, ugyan úgy élnek mint a gazdájuk fényben kényelemben, de nem dolgoznak. Mennél több ilyen ingyenélő van valaki birtokában annál előkelőbb, annál gazdagabb. A második kategóriába tartozók kötelessége megmivelní a földet és elvégezni a reászabott feladatokat. A gazda adja nekik az élelmet és ruházatot. Nepálban nem pénzt gyűjtenek, hanem rabszolgákat. Az állam rabszolgákban kapja az adót is s az állam gondoskodik arról, hogy a rabszolga megkapja rendszeres élelmet és ruházatot. A harmadik kategóriába tartozók élete már kevésbé kényelmes. Ezeket használják pénz helyett, ez a csereszak. Ha a gazda elmegey bevásárolni, a bugyelárisa helyett egy csomó harmadrendű rabszolgát hajtanak utána. Ezekért vesz barnot, fegyvert, ruhát stb. Nepál állam legszociálisabb intézkedése, hogy — pár év óta — a rabszolgacsalladót nem lehet úgy elválasztani egymástól, hogy a nőt külön eladná, s a férfit szintén külön gyermekekkel, hanem a gyermekeket csak az anyjukkal együtt, s a feleséget gyermekekkel. Idővel aztán az új és újabb tulajdonos gusztsza szerint ezek a csere rabszolgák avanszállhatnak a magasabb kategóriákba, illetve ha kegyvesztettek lettek, ismét visszakerülnek a harmadik azaz legkényelmetlenebb kategóriába.

A maharadza kijelenti, hogy a rab-

szolgák meg vannak elégedve helyzetükkel s az örökös változások a harmadik kategóriában lévőkben is folyton táplálják a reményt, hogy bejutnak a kényelmes első kategóriába. Nem is mer hazamenni Nepálba, csak Londonból agítják a rabszolgák felszabadítása érdekében. Otthon fél a rabszolgáktól, akik nem akarnak felszabadulni s fél a rabszolgatartóktól, akik természetesen nem nagyon lelkesednek ezért az ázsiai »agrárreform«-ért.

Egy amatőr fotografus vallomásai

A fényképezést már régen elakarom intézni, nemre, fajra és vallásra való tekintet nélkül. Először is fixirozzuk magat a foglalkozást; fényképezés vagy fényképezés e e fényképezés? Vagyis a fényképezés az ez e ő, avagy a fénynek a képése, illetve gépése, helyesebben: masinisztája aki a gépet igazítja, mert a fényképezés is mechanikával jár, akár a gyorsvonat. A fényképezés áll a fény szolgálatában, nem pedig a fény a fényképezés kényére-kényére, ezt minden modern embernek tudni kell, ép úgy mint ahogyan nyilvánvaló, hogy a nap nem azért kel fel, mert a kakas kukorékol, hanem a kakas kukorékol, mert a nap felkel. Szóval disztigváljunk. A fényképezés tehát lelke a fotografáló skatulyának, mivel a fényképező gép önmagától képtelen lenne megnyomni a gombot, felvételt készíteni és beállítani a pasikat: »tessék barátságos arcot vágni!« Mindebből kitűnik, hogy a fényképezőgép, mint egyéniség, teljesen negatív és produktív funkciók végzésére abszolút alkalmatlan, aminthogy egy nő nem alapíthat családot férfi nélkül, a fényképezőgép sem egzisztálhat fényképezés híjjával, egyformán fizikai abszurdum mindkettő. A gép önmagában képtelen arra, hogy jóképet vágjon ki, a gép egy önmagába visszatérő improduktív állapot, akár az ágyu tűzér nélkül, vagy a gramofon lemez nélkül, vagy a repülőgép levegő nélkül és így tovább.

Az eddigiekből tehát elképzelhetjük, hogy a fényképezésnek milyen óriási befolyása van a gépre. Ez a házasságéletben is. Így szokott történni. Egy fiatal, intelligens, csinos fényképező csudákat művelhet a gépével, ugyyszólván dögölni fog érte a vén skatulya és ebből a szimpátiából kitűnően meglehet élni. Ezzel magyarázható az, hogy a legtöbb fényképező nagyképi, mert tudja, hogy ő pótolhatatlan. Van kávépótlék, drágasági pótlék, tojásipótlék, sőt pótlék pótlékről is hallottam már, de fényképezőpótlék az még nem fordult elő a világtörténelemben, ugyebár?

Én csak egy egyszerű amatőr fotografus vagyok, nem professzionista, de azért nekem is megvan a magam véleménye. Ez a mai fényképezés semmit se, vagy legalább is nagyon keveset ér — a megbízhatóság és eredetiség szempontjából. A múltkoriban engem is lefényképeztek. Elhatároztam, hogy természetes és élethű leszek és egy rém kellemes emlékemre gondoltam, ami megható, szolid bájt varázsolt az orcámra. De míg a fejem csavarták és világitást kaptam jobbról, balról, rettentően megfájdult a nyakam, undorral néztem a lencsébe és azt kívántam öszintén, hogy »verje meg az isten az egészete, amikor exponált a masinista és én ilven ádáz indulatban örökítődtem meg az utókor számára. Arról nem is beszélök, hogy az orromra egy árnyék vetődött, egy sötét flekk, amitől uborka jelleget kapott és meghamisította a fiziognómiámat, elsikkadt a faji jelleg, szóval jól néztem ki. Akár egy klerezsztelkedett arab. Most tegyük fel, hogy ez a fénykép hatvan év múlva az unokáim kezébe kerül, akik ha lesz egy kis jóízűségük, joggal fogják majd mondani: »umberufen, micsoda hülye pofa volt a nagyapa.«

És mindezt a fényképezésnek köszönhetem. Az az ünnepeyes légkör, amit a fényképezés teremt meg, kihozza az embert a sodrából és buta, hazug pózba vágja magát, egy fancsali figura lesz belőle, egy pácolt hering, aki szálkát nyelt, egy vípera, amely zsirszódát ivott. Titokban kellene lefotografálni a pasast, amikor nem is sejtji, álmlában, eszméletlenül, vagy mikor egyedül me-reng, vagy ebédel, vagy vacsorázik, nevet, örül, sir, mérgeződik, vagy mikor így szól a szeretőjéhez: »kedvesem.« Ez lenne az igazi, — majd hogy meg-nem szóla! — kép. És nem retusálni! Az ilyen idealizált mukának, ha meglátja önmagát retusálva, mint eszményi angvált, fejébe száll a dicsőség, elhí-szi, hogy az fényleg ő, személyesen és nem lehet vele bírní. De gyerünk tovább. Előfordulhat az is, hogy hallomáshól belém szeret egy gyönyörű nő hat lázzal és házasságra akar lépni velem, amikor a sorsharag kezei közé sodorja a fényképezőmet. Nos, a drága hölgy erre undorral mond le gyönyörű tervéről és többet rám se gondol. Így török derékba egy fényképezés az ember boldogsága, sőt így mérszörölja le esirájában a jövő generációt is, amennyiben a szerelemnek utóbb gyümölcsei is lettek volna. Nem tulzok, ha ezt állítom, hogy ez közönséges magzatelhajtás.

Törvényrel kell üldözni a rossz fényképezőket, tüzzel-vassal és büntetésből lefotografálni őket, kiakasztani a fényképezőket közszemlére a város piacán, vagy elégetni mágiyán, mint hajdan a nagy gonosztevőket. Viszont a jó fényképezőket dusan megintalmazni és tisztelni kell akár a költőket és a történetírókat. De hát vannak jó fényképezők? Hát vannak? (t. i.)

Hóviharok Ausztriában és Magyarországon

Olvasztó-kályhakkal takarítják el a havat Bécsben

Bécsből jelentik: Ausztriára némi késéssel, de mégis csak leszakadt a csütörtökre jelzett nagy havazás, amelynek kiterjedése nagyobb volt, mint a legutóbbi. Határa az Enns-től keletre és az Alpesekől délre húzódik. Ugy látszik, hogy ezen a hatalmas területen vasárnap mindenütt esett a hó. Bécsben 14.7 milliméter, a Semmeringen 20 milliméteres hó esett. Bécsben délelőtt háromnegyed tízkor kezdett hullani a hó. Eleinte ritkásan, nagy pihékbentessett, később sűrű havazásba ment át. Közben a hőmérséklet valamivel a 0-fok felett állott. Az uccákon csakhamar felgyült a hó, amelyben a villamosok akadozni kezdtek. Egy órakor kivonultak a hókotró villamoskocsik és este nyolc óráig — a szüntelenül tartó hóesésben — folyton tisztították a sineket. Az utcákon összehalmozódott hórétegek eltakarítására kétezer rendkívüli munkást fogadtak fel. Most először alkalmazták a hóolvasztókályhát, melyeket az uccán, a hóba beállítva fűtenek s amelyek mindegyike negyvenötven métermássa havat olvasztott. Így aztán csakhamar sikerült a bécsi uccákról eltüntetni a tél emlékeit.

Grácban is hatalmas havazás állott be. A hó tizen négy álló órán keresztül szakadt. A reggeli órákban olyan magasra dagadt a hó, hogy a forgalomban nagy zavarok következtek be. Az idő hirtelen megváltozását nagyon megérezte a telefon-üzem is. A hó sulyától kidőltek a fák és póznák elszakították a telefondrótokat. A tüzoltóságoknak ismételtelen ki kellett vonulnia. A kedre virradó éjjel újból megindult a hóesés. A hólepel magassága harminc centiméter. A Pazlaun-völgyben három birodalmi német sietőt lavina temetett el. Az egyiket megmentették, de a másik kettőt még nem tudták megtalálni. Az Aribergen hat turistát magával ragadott egy hógörgeteg. Öt turistának sikerült kiszabadítani magát, miközben egyik lábát

eltörte. Az egyik turista meghalt.

Budapestről jelentik, hogy a Dunántul nyugati részein megkezdődött a havazás.

Sopronban 17 milliméter, Szentgottárdon 10, Kapuvárott 6, Szombathelyen 3 milliméter magasságu hóréteget mértek. A keleti részeken a hőmérséklet aránylag magas.

A morovikai gyilkos gyerekek

Az ítéletábla helyben hagyta a törvényszék ítéletét

Csasztk Julia sztaramoravikai öregasszony a házába fogadta és felnevelte egyik távoli rokonát, Baranyai Máriát s végrendeletet is készített. amelyben örökösévé a lányt tette meg. Baranyai Mária 17 esztendőskorában megismerkedett a szintén 17 éves Boros Lajos moravikai napszámossal. A fiatalok összeáltak s együtt laktak Csasztk Juliánál.

A múlt év április 18-án az asszonyt a padlásra felakasztva holtan találták s Baranyai Mária, aki a halálesetet bejelentette, azt mondta, hogy a nevelő anyja öngyilkos lett. A rendőri vizsgálat az öngyilkosságot gyanusnak találta s a nyomozás csakhamar megállapította, hogy Boros Lajos ölte meg az öregasszonyt s a holttestet felvitte a padlásra és ott felakasztotta.

A szubotikai törvényszéken augusztusban tartották meg ebben az ügyben a tárgyalást. Boros bevallotta, hogy ő spárgával megfojtotta az öregasszonyt s mikor meghalt, hogy a gyanút elterelje magáról, a hullát felvitte a padlásra s ott a mestergerendára felakasztotta. Boros szerint az öregasszonyt állandóan veszekedett vele is. Baranyai Máriával is s ezért egy ízben a teájába kénesöt öntött, hogy meghaljon, azonban Csasztk Julia nem itta meg a teát.

A szubotikai törvényszék, mint fiatalokorak bírósága tárgyalta ezt a bűnügyet s Boros Lajost tíz évi fegyházra ítélte, Baranyai Máriát pedig csak a bűnpártolásban mondotta ki bűnsnek s elítélte 15 napi elzárásra.

Kedden tárgyalta az ítélet ellen bejelentett jogorvoslatokat a novíszadi kir. tábla, amely helyben hagyta a törvényszék ítéletét.

Nem bántalmazták

a csongrádi bombapör vádlottjait

Szegedről jelentik: A budapesti ítéletábla utasítására a szolnoki törvényszék vizsgálóbírája megkezdte az újabb tanúkihallgatásokat a csongrádi bombamerénylet ügyében. A vizsgálóbíró az újabb tanúkihallgatásokkal főleg arról óhajt bizonyosságot szerezni, vajjon a bombapör vádlottait valóban bántalmazták-e és hogy sérüléseket konstataáltak-e rajtuk? Ebből a szempontból igen fontos volna annak a borbélynak a vallomása, aki 1924 januárjában a fogházban leborotválta Bölöni haját és akinek látnia kellett, voltak-e sérülések Bölöni fején. A vizsgálóbíró kihallgatta, Regdon Károly börtönorvost, aki megmondta a nevet Bölöni borbélyának, de azt is közölte, hogy a borbély azóta kiszabadult a börtönből és külföldre távozott.

Regdonon kívül több más tanut is kihallgatott a vizsgálóbíró, akik kivétel nélkül azt vallották, hogy Bölöni és a többi vádlottak nem észleltek sérüléseket. Így megdőltnek tekinthető a bombapör vádlottainak az az állítása, hogy a nyomozóközögek bántalmazták őket. A vizsgálóbíró folytatni fogja a kihallgatásokat és a bombapörben szerepelt orvosszakértőket ki fogja hallgatni.

HIREK

•••

Egyes szám, első személy

— Ó, igen, az apám, — mondta őnagysága. — Tudja, olyan magas, szőke ember volt, szép szál ember... Nagyon hasonlított hozzám... Istenem, hogy imádozt engem... Szép idők voltak, mikor még egészséges volt... milyen gyönyörű ruháim voltak, tudja... és lovagoltam, mert bírtoka volt... De aztán nagyon beteg lett szegény... az rémes volt... mennyit sirtam abban az időben... jaj, gondolni is rossz rá, milyen rosszul néztem ki... egészen lefogytam a betegsége alatt... és az utolsó éjszakák... amiket végigvirrasztottam... borzasztó éjszakáim voltak...
Jaj, igen, az Olga, mondta őnagysága... a barátnőm... de édes volt az Olga... és mondja, mit mondott rólam?... — igen?... mondta?... szegény, drága Olga... nagyon imádozt...

Persze, a tenger!... mondta őnagysága — a tenger, az cuki volt!... nekem nagyon tetszett... és D'Annunzio!... tudja, megismerkedtünk D'Annunzióval!... milyen szépeket mondott nekem!... az egész társaság irigyelt, mondták, ez a Nusi milyen szellemes nő, milyen jókat mondanak neki...

— London?!... — mondta őnagysága — Londonban nagyon szeretek lenni... különösen a villanegyed... olyan világoszöld minden... nekem nagyon illik a világoszöld, mindenki mondta... Épp akkor voltunk ott, mikor az a nagy bokszmérkőzés volt... a Dampsy... borzasztó érdekes volt... mondtam az uramnak, ez olyan dolog, mint a gladiátorok lehetek... mondtam... aztán voltunk abban a nagy csillagásztornyban... a holdat lehetett látni, egészen közről... meg azt a gyűrűs csillagot... akkorának lehetett látni a gyűrűt, hogy ráment volna az ujjainra... ezt a kedves, öreg angol csillagász mondta... aki kalauzolt... ezek roppant édesek, ezek az angol öreg urak... fehér hajuk van és piros bubi arcuk... és milyen kedvesen udvarolnak... »Jour admiring little finger« mondta...

— Ugy? — mondta őnagysága. — Igen? Maga ismerte szegény első uramat?... Ó, az csodálatos ember volt!... nagyon büszke voltam rá!... hogyne, egyebet se hallottam abban az időben, csak bókákat: »A maga ura egy zseni!«, mondták. Mindenki csodált az uramért... igazán... »Micsoda ura van magának!« mondták, »igazán irigyelnivaló asszony!« Hát igaz is, nagyszerű ember volt... mi csináltuk azokat a csatornákat is... emlékszik rá?... az egész világsajtó tele volt a nevünkkel... bizony, akkor pompásan ment minden... rengeteg pénzünk volt... beutaztam az egész világot vele... voltam vele még Pekingben is... mindentüvé elmentem vele... volt miből!... mai értékben lehetett vagy tízmilliárd, amit azért az egy csatornaépítésért kerestünk... hát bizony, aztán mikor elköltöttük... nagyon elszegényedett szegény... nem volt már neki semmije... nagyon sajnáltam őt... hogy semmije sincs... ő maga se akarta, hogy együtt maradjunk... szegény, nehezére esett, mert nagyon imádozt... nagyon fájt érte a szívem, mondhatom...

Hogy én? — mondta őnagysága, — miért ne?... nagyon boldog vagyok vele... olyan drága!... hogy megért engem!... Ó, az én kis uram a legokosabb ember!... csak ő ért meg engem igazán... nem

hiába tanult annyit... ő egy igazi pszichológus... ő mindent tud... ahogy Descartes mondja: »a férjem gondolkodik, tehát vagyok!«
Hát akkor isten veletek!... — mondta őnagysága gyenge hangon, — nekem meg kell halnom... ne sirjatok... isten vele Milesi néni... vigyázzon rá... vigyázzon szegényre... hogy meg ne ölje magát... mert nem fogja kibírni... nagyon imádozt...

Ó, mondta őnagysága kacéran... hát maga az a líres Féreg, akiről annyit hallottam?!... na na!... csak ne olyan hevesen, kedvesem!... na né! meg van örülve értem!... hát ennyire szeret?!... meg akar emni?!...

Jóestét, Péter bácsi!... mondta őnagysága, — nagyon vártak már mi?... na itt vagyok, ne essenek kétségbe!... bejelentheti az öregnek... tudtam, hogy ez lesz a vége... hogy elvesz... nem bírja ki nélkülem... Ugy-e, milyen angyal vagyok?

Karinthy Frigyes.

— Gyogyevics Dragoszlávné kitüntetése. A suboticei orosz Vörös Kereszt-egylet küldöttsége kedden délután fölkereste Gyogyevics Dragoszláv főispán feleségét és ünnepélyes formák között átnyújtották neki az egyesület érdemrendjét. A küldöttség vezetője meleghangú beszédben üdvözölte a főispánét és hangsúlyozta, hogy Gyogyevics Dragoszlávné nemes emberbaráti munkásságával érdemelte meg a kitüntetést.

— Kraft István dr. elhagyta a szanatóriumot. Beeskerekről jelentik: Dr. Kraft István, a német párt elnöke hétfőn elhagyta a verbázi szanatóriumot és Indiára ment, ahol családi ápolásban fog részt venni.

— Változás a suboticei rendőrségen. Szubotica város rendőrfőkapitánya Dulics Ferenc joghallgató rendőrkapitányi ranggal a büntetőosztályhoz osztotta be Mamusics György rendőrkapitányt, aki eddig a büntetőosztálynál működött, más beosztást fog kapni.

— A szentai főrabbi királyi kitüntetése. A király Schweiger Herman szentai főrabbit a Szent Száva-rend negyedik osztályával tüntette ki. A tudós főrabbi királyi kitüntetését alkalmából az egész város társadalmi felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül meleg ünneplésben részesíti.

— A párdányi letartóztatottak a vádtanács előtt. A Párdányban letartóztatott kilenc németet — mint a *Bacsmegyei Napló* már jelentette — beállították a beeskereki ügyészség fogházába. Az ügyészség a szerb büntetőtörvénykönyv alapján lázadás miatt emel vádat ellenük és a vizsgálóbíró mind a kilenc őrizetbevett ellen elrendelte a vizsgálói fogságot, azzal az indoklással, hogy a várható büntetés nagysága és lakóhelyüknek a román határhoz való közelsége miatt szökésüktől lehet tartani. A letartóztatottak ügyvédjük, dr. Várady Imre után a letartóztatás ellen felfolyamodással éltek a vádtanácshoz, amely dr. Jovanovics Bogdan törvényszéki elnök elnöklésével kedden délután foglalkozott az ügyvel, azonban a nagy anyagra való tekintettel szerdán még folytatja a tárgyalást és akkor hoz döntést. Több párdányi német egyébként, akik ellen az ügyészség nem indított eljárást, de akik a zavargások folyamán megsebesültek, orvosi látelést vettek fel Beeskereken sérüléseikről s ők fogják kérni az eljárás megindítását.

— Ostromállapot Bulgária tizenkét kerületében. Szófiából jelentik: A minisztertanács Ruszev belügyminiszter és Vihov hadügyminiszter javaslatára elhatározta, hogy ostromállapotot hirdet ki az ország tizenkét kerületében. Elsősorban a jugoszláv határ közelében lévő kerületekre vonatkozik a kivételes állapot, azután néhány olyan belső kerületre, ahol erős az agrárkommunista agitáció. Hét határmenti járásban már meg is kezdtek működésüket a katonai statáriális bíróságok, amelyek a haditörvény alapján rövid uton járnak el mindenkiel szemben, akit az ország mai rendjének megváltoztatására irányuló ténykedésen érnek.

— A novisadi egészségügyi palota ünnepélyes megnyitása. Noviszadról jelentik: A novisadi egészségügyi palota ünnepélyes felavatása, amint már jelentettük, március 8-án délelőtt tizenegy órakor dr. Miletics Szlavko egészségügyi miniszter jelenlétében megy végbe. Az ünnepséghez a polgári és katonai hatóságok, egyházak, egyesületek, testületek, Zagreb, Beograd, Szubotica, Ljubljana, Szombor, Beeskerek és más városok egészségügyi intézményei és hatóságai is hivatalosak. Március 7-én szombaton a Nemzeti Színházban egészségügyi előadás lesz.

— Az elemi iskolai igazgatók tanítási kötelezettsége. Szentáról jelentik: A közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelőséghez rendeltetést intézett, amely szerint a népiskolák igazgatói nem kötelesek tanítani, ha a vezetésük alatt álló iskola legalább tíz osztályból áll. A rendelet szerint a szentai tankerületben az adai, molli és horgosi igazgatók vannak felmentve a tanítás alól.

— Novisad sakkbajnoksága. Noviszadról jelentik: A Novisad sakkbajnokságáért folyó verseny harmadik fordulójában Vidor nyert Tranconi, Rosenberg Sándor Lipkovics, Zsivanovics Perakovics, Kulzsinszki Rosenberg Oszkár ellen. Dr. Iljics és Bizam játszámjukat függőben hagyták, Gribusin szabados volt. A papírforma szerint a bajnokság sorsa Vidor, Markovics és Gribusin közt dől el. A meeting állása a harmadik forduló után a következő: Zsivanovics 3, Vidor 2 (1 függő játszma), Kulzsinszki 2 (1), Markovics, Rosenberg Sándor 2, Gribusin 1 (2), dr. Iljics 1, Bizam 1/2 (1), Tranconi 1/2 (1), Lipkovics 1/2, Csányi, Perakovics 0 (1), Rosenberg Oszkár 0. Kedden a függő játszmákat bonyolították le.

— Királysértés a korcsmában. A novisadi törvényszék királysértés címen a múlt december 12-én három évi fegyházra ítélte Mészáros István kolozsvári születésű napszámot. A vád szerint Mészáros az egyik korcsmában részegen királysértő kifejezéseket használt. A novisadi tábla ma megsemmisítette a törvényszék ítéletét azon a címen, hogy a vádlottnak a törvényszéki tárgyaláson nem volt védője. A tábla új tárgyalás megtartására utasította a novisadi törvényszéket.

— A vatikáni konkordátum előkészületei. Beogradból jelentik: Az SHS. állam vatikáni követe, dr. Szmodlaka Jozsip, a külügyminisztérium hívására Beogradba érkezett és Nincsić külügyminiszterrel tanácskozást folytatott a konkordátum-tárgyalások előkészületeiről. A tanácskozásban résztvett dr. Janjics Vojislav volt vallásügyi miniszter is. Dr. Szmodlaka beszámolt azokról a megbeszélésekről, amelyeket a konkordátumra vonatkozólag Rómában Gasparri bíborossal folytatott. Ezután elhatározta, hogy néhány napon belül speciális bizottság ül össze és Szmodlaka vezetésével kidolgozza a Vatikánnal kötendő konkordátum tervezetét. E tervezet alapján fog tárgyalni a jugoszláv delegáció a Szentszék megbízottjaival. A vatikáni követ kihallgatáson jelent meg Pasics miniszterelnöknek is, akit tájékoztattott a konkordátum előkészítő munkálatairól.

— Rejtélyes családi dráma Budapest. Budapestről jelentik: Hétfő a késő éjjeli órákban rejtélyes családi dráma ügyében indított nyomozást a budapesti rendőrség. A főkapitányságra este 11 órakor jelentés érkezett, hogy a Miksa-u. 2. számú lakásában egy öreg pincért halva találtak és a felesége haldokolva feküdt mellette. Nyomban rendőri bizottság szállt a helyszínre, hogy megállapítsa mi történt. A nyomozás folyamán megállapították, hogy este fél-tizenegy órakor, amikor Sidó György postafőtiszt hazament a Miksa-ucca 2. számú ház harmadik emeletén lévő lakásába, a nála albérliként lakó házaspár, Kreisheimer Miksa 63 éves állás nélküli pincér és 58 éves felesége, Weber Róza fekszenek vérbefagyva. A helyszíni szemle alapján azt állapították meg, hogy a gyenge testalkatú öregembert valószínűleg a felesége ölte meg, aki azután maga is öngyilkos lett. Először felvágta az ura mindkét karján az ereket s mert, úgy látszik, meg akarta rövidíteni a kiulódását, azután fojtogatni kezdte. S mikor így a férje elvesztette az eszméletét, az asszony mérget vett be és rögtön a karján felvágta az ereket. A rendőrség még folytatja a nyomozást.

— Eljegyzés. Kucsera Vicuska urleányt Suboticáról eljegyezte Kovács László (Sombor). (Mindem külön értesítés helyett.)

— Az utazás legújabb rekordja: nyolc nap alatt San Franciscóból Párisba. San Francisco hater mérföldnyi távolságra van Páristól és ezt a nagy távolságot nyolc nap alatt utazta át két angol házaspár, repülőgépen. Bajon és vasuton. San Franciscóból repülőgépen jutottak el Newyorkba és azonnal felszálltak egy Európába induló gőzösre. Le Havre-től Párisig gyorsvonaton tettek meg az utat.

— Feloszlják az albán petróleumtelepeket. Rómából jelentik: Olaszország az angol nagykövettel folytatott tárgyalások során kidolgozta az albániai petróleumterületek általános fejlesztésének tervét, amelyben elválasztja az olasz területet az angol-perzsa társaságtól. Kihívás van arra, hogy ezek a tárgyalások kedvező eredményre vezetnek. Időközben Tiránában ratifikálták az angol-perzsa társaság koncesszióját. Ez a társaság hajlandó koncessziójának egy részét Olaszországnak átengedni.

— Éhségstrájkot kezdtek a jillavai politikai foglyok. Bukarestből jelentik: A jillavai fegyházban őrizetben levő munkásvezetők már több nap óta éhségstrájkot folytatnak. Többnek az állapota már súlyosra fordult. Kedden kétszáztagú munkásküldöttség jelent meg a bukaresti Kamara előtt, hogy a politikai okokból letartóztatott munkások érdekében memorandumot nyújtsanak át az igazságügyminiszternek. A küldöttség nem juthatott a miniszter elé, mert a háznagy megakadályozta a kamarába való belépésüket.

— A gyilkossággal gyanúsított Almási Ferencet átadják az ügyészségnek. A suboticei rendőrség a gyilkossággal gyanúsított Almási Ferenc vasúti tisztviselő ügyében kedden befejezte a nyomozást. Kedden délelőtt a rendőrség ismét helyszíni szemlét tartott Telesi Albertné Csernovics-utca 22. szám alatti lakásán, ahol a tüzkatasztrófa történt, de semmi újabb bizonyítékot nem talált. A letartóztatott Almásit szerdán adják a suboticei ügyészségnek.

— A beeskereki cukorgyári gyilkos cinkostársai. Beeskerekről jelentik: Az öngyilkos lett beeskereki cukorgyári gyilkosnak Bugár Salamonnak két cinkostársát az écskai csendőrség tudvalevőleg elfogta. Eddig nyolc betörést és kilenc rablótámadást ismertek be és bevallották, hogy két bűntársuk van, akik Romániába szöktek. Bevallották azt is, hogy az elrabolt dolgokat hova rejtették és ennek alapján a csendőrség kedden Malitorakon megtalálta az elrabolt holmik egy részét. A csendőrök kedden a két letartóztatott Romániába mentek át, ahol nyomozni akarnak megszökött bűntársaik után.

— **Sztrájkjal fenyegetőznek a bécsi kenyérgyárak alkalmazottai.** Bécsből jelentik: A kenyérgyárak alkalmazottai gyűlést tartottak, amelyen a kenyérgyárak és a kormány ellen foglaltak állást. A határozati javaslat, amelyet a gyűlés elfogadott, kijelenti, hogy csak csütörtökig várnak a kenyérgyári alkalmazottak bérkövetelésük teljesítésére és ha addig a kormány és a kenyérgyárak között folyó tárgyalások nem tisztazzák a helyzetet, főleg a kenyér árának megállapítása szempontjából, akkor az alkalmazottak sztrájkba lépnek. Már októberben hatszázalékos béremelést követeltek a kenyérgyári alkalmazottak augusztustól visszamenőleg. Most követelésüket 10 százalékra emelték fel. A kenyérgyárak vezetősége azon a nézetben van, hogy amíg a kormány beleszó a kenyér árának megállapításába, addig nem tudja a béreket felemleni.

— **Ei akarják égetni a bál vendégeket.** A szubotici ügyvédjelöltek szervezete február 28-án a Bárány-szálló összes helyiségében elbátal rendez. Az ötletes rendezőség, hogy — nemzetiségi és felekezeti különbségre való tekintet nélkül — mindenki megértse a meghívást, latin nyelven fogalmazta meg a meghívókat. Miután azonban Justinianus már nem tagja az ügyvédjelöltek szövetségének s bizonyos nézeteltérések folytán Tacitus is kilépett az egyesületből, a latin meghívó szövegében apróbb hibák csúsztak bele. Így egyik mondata így hangzik: *Accedent tantum rogati.* Bizonyára azt akarták vele mondani, hogy csak a meghívottak léphetnek be. Mivel azonban *accedent* helyett *accident*-et irtak, a mondat azt jelenti, hogy *csak a meghívottakat fogják felgyújtani.* Lehet azonban, hogy szándékosan szövegezték így a mondatot, melyet — mint honi feltehető, hogy nem boszorkánypercek fognak letárgyalni a bálon — csak szimbolikusan szabad felfogni. Bizonyára olyan meleg lesz a jókedv, olyan forró a hangulat, olyan gyűlölködsz a zene s olyan tűz a tánc, hogy — talán nem is tévedtek a meghívók.

A novokanlizi zör. kel. szerb egyházközség 1. é. március hó 1-én d. e. 9 órakor a szerb templom mögötti iskola termében megtartandó nyilvános érvelesen eladja 319. szám alatti házát. A bétellek 803 □-öl. Bármilyen ipari vagy egyéb célra is megfelelő. Tiszta folyó partján fekvő sarok ház. Közlekedés az elnökkel tudhatók meg. Az elnökség.

— **Kommunista letartóztatások Beogradban és Zagrebban.** Beogradból jelentik: A vizsgálóbíró meghozta határozatát a rendőrség által letartóztatott kommunisták ügyében és elrendelte *Cvetkovic* Deszánka tanárnő, a vörös segélyalap könyvelője ellen a vizsgálati fogságot. Az indokolásban a vizsgálóbíró kimondja, hogy bár a segélyalap humanus célokat szolgált, mégis a bebörtönzött kommunisták támogatásával elősegítette a kommunista mozgalmat. A rendőrség a vörös segélyalap egész bizottságának letartóztatására készült. A titkos kommunista nyomda ügyében a bíróság *Csipcsics Koszta* és *Pijada* Mose hírlapíró fogvatartását rendelte el, míg *Csipcsicsné* és *Pacics* Gyöke gyógyszerészt szabadlábra helyezték. Zagrebban négy kommunistát tartóztattak le. A beogradi rendőrség nyomozást indított a kommunista egyetemi hallgatók ellen is, akiket a macedón mozgalomban való részvétellel gyanúsítanak.

— **Budapestben terjed az influenza-járvány.** Budapestről jelentik: A influenza-járvány Budapestben veszedelmes arányokban terjed. Eddig huszonekét iskolát zártak be, mert több mint ezer gyermek megbetegedett. A betegség szerencsére könnyű lefolyású és eddig egy haláleset sem fordult elő.

A Typograph S. C. kulturszakosztálya március hó 8-án a Bárány szálló összes termeiben kabaréval egybekötött táncmulatságot rendez a legkiválóbb műkedvelők fellépésével.

Pontos személtreírás

A gyanúsított férfi 25—40 év körüli, nem éppen alacsonytermetű, 168—175 centiméter magas. Rendszerint egy- vagy kétsoros zakóban jár és felöltőjét, melyet zárt helyiségben tartózkodik, leveti. Cipője fűzős. Fején puha nemezkalapot hord. Arca borostásan borotvált, orra az arc közepéből kiugró, szája alatta elhúzódó. Szemeit nézés közben hol jobbra, hol balra forgatja, de szokott mereven maga elé is bámulni. Legutóbb inget, gallért és önkötös nyakkendőt láttak rajta. Kabátján balkézfelől a szivarzsebben zsebkendőt visel. Balkezén öt ujjja van és a jobbkezén szintén. Körmei állandó növényben vannak. Haja fésült. Cipője talpait. Kézlejtében mandzsettagombok vannak és szeméi felett két szemöldök húzódik. Haja korpás. Két hátulso foza piombálva van. Járása egyenes, irás közben az asztal felé hajol. Cigarettrára gyufával gyújt, a skatulyát az oldalra zsebében tartja. Belső zsebében bőrből készült pénztárca, külső zsebében kisebb bankjegyek. Kabátja kihajítottán a felső gomblyuk még egészen sima és érintetlen, látszik, hogy nem szokott beléje virágot tűzni. Szappant, fogkefét, körömkefét hazulról való elmentel után sosem tart magánál. Lábnak kisajján bőrkeményedés van, amit onnan lehet sejtetni, hogy villamosutazás közben lábát a pad alá huzza, mert nem akarja, hogy ráleljenek. Szép nők után az utcán többször is megfordul. Ismerőseit keféssal üdvözi. Vendéglőben mindig megnézi az étlapot, mielőtt valamit rendel. Hangja rekedtes.

Különös ismertetőjele, hogy...

— Hagyja abba, ne folytassa tovább — szól hirtelen egy erőyes, meggyfabotost szurósszemű férfihang —, már az eddigi személtreírása is pontosan ráillik önre. Pakolja össze papírtartót és ceruzáját. Kövessen azonban a főkapitányságra.

Lovász Károly

— **Színházépítő-egyesület alakul Szuboticián.** Új egyesület alakul legközelebb Szuboticián, amelynek az a célja, hogy előadások, hangversenyek, felolvasások rendezésével összegyűjtse az a pénzüsszeget, amely a színház felépítéséhez még szükséges. A mozgalom élén *Gyorgyevics* Dragoszláv főispán felesége áll. Az egyesület megalakítása céljából szerdán szűkebb értekezletet tartanak. A mozgalom megindító a legközelebbi időben tervbe vették egy nagyszabású filharmonikus hangverseny rendezését.

— **Tizenégy éves öngyilkos.** Temerinből jelentik: Varga Pál tizenégy éves iskolásfiú kedden lakásuk padlására felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már meghalt. Öngyilkosságának okát nem tudják.

— **A megkülönböztetett tisztelet.** Budapestről jelentik: Bethlen Istvánnak szombaton levelet irtak az ellenzéki képviselők. A levelet az aláírók a következő záradékkal végezték be: „Fogadjon Nagyságod, mint *Miniszterelnök*, kiváló tiszteletünk nyilvánítását”. Erre a levélre hétfőn délután választ küldött a miniszterelnök az ellenzéki képviselőknek. A levél záradéka a következő: „Fogadjon Nagyságod, mint *nemzetgyűlési képviselő*, tiszteletem nyilvánítását”.

— **Washingtonban kormányváltás fenyegetett a légiflotta fejlesztése miatt.** Newyorkból jelentik: Mitchell tábornok, a hadi repülő-flotta parancsnoka több ízben „sürgette a repülőrajok szaporítását és jobb felszerelését. Legutóbb egy előterjesztésében azt állította, hogy az amerikai csatahajók teljesen védtelenek hadilégihajók és repülőgépekkel szem-

ben s azzal vádolta *Wilbur* tengerészeti és *Weeks* hadügyminisztert, hogy elhanyagolják a légiflótát. *Coolidge* elnök erre külön bizottságot küldött ki, amely megállapította, hogy a csatahajók ma is a legfontosabb fegyvernem Amerikában, a repülőgép pedig csak segédfegyver. A bizottság arra a megállapításra jutott, hogy nincs szükség külön légügyi kormányra. Így tehát *Wilbur* és *Weeks* elégtételt kapott a szakközvetítéstől, de a két miniszter ezzel nem érte be, hanem azt kívánta, hogy *Mitchel* tábornok mondjon le tisztségéről, mert különben ők ketten kilépnek a kabinetből.

— **A novisadi újságíró szekció bálja.** A novisadi újságíró szekció hétfőn este tartott bálja ugy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült. A város színe-java vett részt a mulatságon, amely a hajnali órákig tartott fesztelen jókedvvel.

— **Jókai művei új kiadásban jelennek meg angolul.** Londonból jelentik: A *Daily Herald* hosszabb cikkben emlékezik meg a Jókai-centennárium alkalmából *Jókai* Mór irodalmi nagyságáról. A cikk Jókait gazdag mesemondó vénájában *Dumas*hoz, humorában *Dickens*-hez hasonlítja. Regényei és novellái ezélt mintegy harminc évvel jelentek meg először angol nyelven. A közönséget egyszerre meghódították. Most, Jókai születésének százéves évfordulója alkalmából az érdeklődés ismét feléje fordul és könyvei most új kiadásban látnak angolul napvilágot. Legutóbb a „Fekete gyémántok” című regénye jelent meg, amelyet valósággal elkapkod a közönség.

— **Nietzschevel a halálba.** Bécsből jelentik: *Hellmuth Bayerle* tizenéves gimnazista hétfőn szívenlőtte magát és nyomban meghalt. Holtteste mellett ott találták *Nietzsche*-nek „Also sprach Zarathustra” című művét, fölülve és olvasójejjel megjelölve azt a helyet, amely az öngyilkosságot dicsőíti. Az öngyilkossággal szorosabban kapcsolatos sorok vastagon alá voltak húzva ceruzával.

— **Istentisztelet botrányal.** Szentáról jelentik: A szentái szefárd hitközségben elkecseregett belső harcok folynak, amelyek még az istentiszteletek alatt sem szünetelnek. A legutóbbi szombati istentiszteleten, amikor az egyik vezetőembert a szentírás elé hívták, az ellenpárt olyan lármát csapott, hogy percekig nem lehetett folytatni az istentiszteletet. A hitközség vezetősége elhatározta, hogy szükség esetén rendőri karhatalmat vesz igénybe az istentiszteletek rendjének érdekében.

— **Ebert elnök vakbélgyulladásban megbetegedett.** Berlinből jelentik: *Ebert* birodalmi elnök vakbélgyulladásban megbetegedett s operációnak kénytelen magát alávetni. A birodalmi elnök helyettesítését alkotmányszerűen *dr. Luther* veszi át.

— **Habsburg-ellenes röpcédulákat terjesztenek Kaposváron.** Kaposvárról jelentik: Vasárnap este tartotta a kaposvári 44-es gyalogezred táncmulatságát, amelyre *József főherceg*, továbbá fia *József Ferenc* és felesége, *Anna főhercegnő* is bejelentették megjelenésüket. Fogadtatásukra minden előkészület megtörtént, azonban a főhercegi vendégek nem jelentek meg. Elmaradásukat összefüggésbe hozzák azzal, hogy a mulatságot megelőző napon Kaposvár utcáin eddig még ismeretlen tettesek Habsburg-ellenes röpcédulákat szórtak szét. A cédulák a következő felírást tartalmazták: »A Habsburgok Európa első kommunistái, a Habsburgok a magyar nép vérszopói, a Habsburgok a Joesi-stadt hiénái».

— **A drótnélküli táviratozás kalózái.** Londonból jelentik: A drótnélküli távirás új rendjéről szóló törvényjavaslatban, amely most kerül az angol parlament elé, érdekes rendelkezések foglaltak az ezen a téren elharapódzott kalózkodás ellen. A postaügyi miniszternek újra joga lesz, mint volt előbb, arra, hogy engedély nélküli drótnélküli táviró berendezések felkutatása céljából házkutatást kérjen a vizsgálóbírótól és súlyos bírságok lesznek a visszaélések megtorlására. Sőt lesz egy tízenkét hónapig terjedhető kényszermunkával egybekötött börtönbüntetés is, amelyvel azt lehet sújtani, aki sértő, vagy ártalmas tartalmú drótnélküli közléseket ad le vagy vészhireket terjeszt avagy fontos közérdekű közleményeket jogosulatlanul közlése.

— **A sombori Lloyd fáncestélye.** A sombori Lloyd-egyesület február 28-iki bálját technikai akadályok miatt nem a városháza dísztermében, hanem a Lloyd e célra díszes pompával átalakított helyiségében fogják megtartani. A fényes sikerének ígérkező estélyen — melynek védnökségét *Petrovics* Milivoj kerületi főispán vállalta — *Trifkovic* Márkó miniszterelnök-helyettes, a sombori kerület képviselője és neje is meg fog jelenni.

— **Nagy havazás Sopronban.** Sopronból jelentik: Sopronban és környékén nagy havazás volt. A hó tízenhét-husz centiméter magas. A vidéken nagyobb hóviharak is voltak, amelyeknek két asszony áldozatú esett.

Landau Juliska február 25-iki zártkörű jelműbálja nem a Loydban, hanem a Bárány összes termeiben lesz megtartva.

— **Amerika — Szuboticián.** Amikor a szubotici villanytelep vezetését egy amerikai társaság vette át, boldogan lélekzettek fel a szuboticiak, akiknek fülében ott reccsgett még a fafékeknek s idegeiben ott remegett még a másfélórás várakozásoknak rettenetes emléke, végre — lélekzettek föl — jönnek az amerikaiak, amerikai ötlettel, amerikai kezdeményezéssel és amerikai pénzbőséggel. A duplasín párról, a három perccenként közlekedő villamoskocsikról, a tiszta kocsikról, melyekbe nem esik be az eső úgy beszélünk, mint ami végre valóság lesz. Az amerikaiak meg is érkeztek. Valóban nagyhatalmu urak lehetnek. A kocsi gyökereit vernek féltelmükben s a villanyfény azóta úgy remeg, mint a miniszteri biztos előtt a diákok. Az amerikaiak valahonnan a farmokról kis fűrészeket hoztak magukkal s nyolc szerencsétlen benszült most reggeltől estig fűrészel a sineket a szubotici közön. Természetesen ehhez a sétahangversenyhez stílusosan átalakították az egész utcát. Főszaggatták az aszfaltot, fölbontották az alapépítményt s a temokon — mint nyolc Márius — ott kegyetlenkedik négy kis fűrészt a vassal és a járólélek idegével. Másutt nem reggeltől estig, hanem estétől reggelig végzik el ezt a munkát. De csak ott, ahol a munkaadókban nincs szociális belátás és éjjel is dolgoztatják a szegény munkásokat. Nem kell azért hitelt adni a rosszhiszeműeknek, akik azt állítják, hogy azért dolgoztatnak nappal, mert az éjjeli munkabér valamivel drágább s inkább a közönség szenvedien, mint hogy pár száz dinárral több kerüljön a javítási munkálat. Ezt azonban csak a rosszhiszeműek állítják. Mi meg vagyunk arról győződve, hogy ennek a sínefeszítésnek egész más célja van. Meg kellett mutatni ezeknek az elmaradt európaiaknak, hogy hogyan lehet egyenes pályán átszállóforgalmat teremteni. Ime, itt az amerikai ötlet, amire mi, az óvilág jámbor lakói, soha nem jöttünk volna rá. (Bár a villanyosra se kellene rá-nennünk!)

— A szubotcai újságró-szekció csatlakodó-délutánjának műsora. Március 1-én, vasárnap délután fél öt órai kezdettel rendezi Róna Árpád, a Bárány-szálloda agilis igazgatója csokoládé-délutánját a szubotcai újságró-szekció segély- és nyugdíjalapja javára a Bárány-szállodában. A csokoládé-délután nívós hangverseny vezet be. A gazdag műsor keretében *Farkasné Gábor* Nelly is újból a közönség elé lép Lányi-dalokkal, a méltán közkedvű *Reiter Ilonka* pedig Tarnay-sanszónokat ad elő. Egyik legértékesebb pontja lesz a műsornak *Farkasné és Reiter Ilonka* duettje az *Aida* című operából. A hangversenyen szerepel *Csavollac* hegedűművész is, aki *Vieuxtemps* »Balade et Polonaise» és *Popper* »Eltentanz» című műveit játssza, valamint *Rajhenics József* zongoraművész, a szombori zeneiskola igazgatója, aki *Chopin* »Mazurka a dur»-ját és *Nocturne*-jét, végül egy *Rigoletto*-fantáziát ad elő zongorán. A műsor keretében a szubotcai közönség bizonyosan szívesen fogja újból hallani a noviszadi opera két erősségét, *Arhipova* asszonyt és *Baranov*. *Arhipova* a *Rigolettó*-ból énekel áriákat és *Lastica* románát adja elő, *Baranov* pedig a »*Bajazzók*» prólógját és *Podgorski* egy dalát éneklé, végül *Arhipova* és *Baranov* duettet énekelnek. A hangverseny után táncmulatság lesz, amelyhez a zenét *Bodrics Miska* zenekara szolgáltatja és ugyancsak cigányzenekar fog játszani az uzsonna alatt is. A nagyszerűnek ígérkező csokoládé-délutánra asztalok előjegyezhetők a Bárány-szállodában. Felhívások a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadtatnak.

— **Mader Rezső lesz a budapesti Operaház ideiglenes igazgatója.** Budapestről jelentik: Az Operaház esztendőre este újból megnyílik. A »Magyarország» értesülése szerint már befejezett tény, hogy báró *Wlassics* Gyulát felmentik az Operaház főigazgatói teendőitől és a kultuszminiszteriumba osztják be. Helyette *Mader Rezsőt* bizza meg *Klebelsberg* kultuszminiszter az Operaház igazgatói teendőinek ideiglenes ellátására.

— **Louis-Frédéric Ronquette: A kóbor állat.** Az Athenaeum kalandos regényeinek sorozatában most jelent meg *L. F. Ronquette* műve: »*A kóbor állat*». A »francia Jack London» mesélni talán még izgalmasabban tud, poézise még finomabb, filozófiája mélyebb, mint az amerikai kalandregény mesteré. A regény ifjú hőseben, akit a pénz és a szerelem vágya végighajt Alaszka hómezőin, s aki örökösen ott táncol az élet és a halál szakadékának partján, ősi ösztönök öltenek testet: az ismeretlen világ megismerése, az élet változó arcának kifürkészése, mindaz, ami kaland, esemény és tett. S a mozgásnak és mozgatásnak a rendkívüli erejét érzelmileg is tökéletesen festi alá *Ronquette*. — A belső ember tényleg halkabb, de éppoly ősi belső kalandjai kísérik nehéz útjában hőst: szerelem és csalódás, boldogság és boldogtalanság. A magyar közönség a magasabbrendű kalandos irodalom értéke mesterét ismerte meg *Ronquette*-ben, akinek magyar tolmácsolásáért *Kosáryné Réz* Lolát illeti elismerés. A könyv bolti ára negyvenöt dinár és a szubotcai Mamuzsics-féle könyvkereskedésben kapható.

— **Egy társaság üngyilkossága** Budapestről jelentik: Kedden a kora reggeli órákban az újpesti vasúti hidon egy munkás két összehajtogatott férfi-télikabátot talált. Jelentést tett a rendőrségnek. Bizottság szállott ki a helyszínére. A két férfikabátban nem találtak iratokat, amelyekből tulajdonosaikat meg lehetett volna állapítani. Feltevés szerint vagy üngyilkosságot követtek el, vagy bűntény áldozatai lettek. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek folyamán megállapították, hogy a télikabátok tulajdonosa *Gungl János* és dr. *Gungl Ferenc* budapesti kereske-

dők. A rendőrség kiderítette, hogy a *Gungl* testvéreknek közös üzletük volt a *Remete* ucca 24. szám alatt. Néhány héttel ezelőtt azonban tönkrementek, vagyonukat elvesztették, úgy, hogy hitelezők nagyrésztét ki sem tudták elégíteni. Egyik barátjuknak levelet írtak, amelyben közlik, hogy vagyonuk elvesztése miatt mindkettő üngyilkosságot fognak ölkövetni és valószínű, hogy a Dunába vetették magukat. Holtesteiket most halászok keresik, mindeddig azonban egyiküket sem sikerült megtalálni.

A szubotcai férfiszabó iparosok szakszervelete folyó évi március hó 1-én délelőtt 10 órakor tartja az ipartestület helyiségében évi rendes közgyűlést, melyre a tagok megjelenését kéri az elnökség nevében *Peics István* elnök.

— **Rövid noviszadi hírek.** Dobroszavijevics *Mojsze* noviszadi pincér néhány nappal ezelőtt egy gyermekleányon erőszakot követett el, akit megfertőzött. A leány fertőzés következtében megvakult. A pincért letartóztatták. — *Lós Péter* noviszadi kereskedő 1923. áprilisában *Brankovics* Tósi beogradi lakóstól ruhát lopott és megszökött. Elrendelték körözését, azonban mindeddig nem sikerült elfogni. Sós hétfőn visszatért Noviszadra, ahol most letartóztatták. — *Nasztics Koszta* bececsi napszamos múlt év április 10-ikén civakodás közben leszúrta apját, *Nasztics Milost*, aki sérüléseibe belehalt. A noviszadi törvényszék október 1-én *Kasztics Kosztát* háromévi fegyházra ítélte: a felelősséget bíróság kedden helybenhagyta. — *Zdravkovics Péter* alexinaci kereskedelmi utazó 1923. decemberében *Noviszadon* *Trkolj Emmától* télikabátot lopott. Emiatt a noviszadi törvényszék kedden tizhónapi fegyházra ítélte. A noviszadi törvényszék egyhónapi fegyházra ítélte *Bordoras Imre* mázsolót, aki ez év január 28-ikán *Gyógyás Andrást* télikabátját ellopta.

— **Műkedvelők Lapja.** Kovács Imre és Tóke Sándor kiadásában és szerkesztésében új folyóirat indult meg *Panceveon* »*Műkedvelők Lapja*» címen. Az új folyóirat, mely régi hiányt pótol, a vajdasági magyar műkedvelők kulturális munkáját igyekszik segíteni és támogatni. A lap első számában több értékes cikket és riportot közöl. A *Műkedvelők Lapja*, amely havonként kétszer jelenik meg, 250 dinárt minden elárúsitónál kapható.

„FIORANTA“

Krém és szappan hatása csodás
Lerakát: »SOA« drogerija Novisad

Orvosi hír. Dr. Müller Mátyás orvos Novi-Vrbason, saját házába (Kralja Petra ulica, 399) költözött s rendeléseit ott február 23-án megkezdte. Röntgen-laboratórium, kvarc- és diathermia-kezelések.

SPORT

A Ferrum birkózóversenye. A Ferrum országos birkózóversenye nagyszabásúnak ígérkezik. A versenyre eddig bevezettek *Novisad*, *Becekerék*, *Szombor*, *Szenta* birkózói, sőt az sínés kizárva, hogy a zagrebi *Garai* is részt vesz a versenyen, aki a légsúlyban külföldi nagy klasszist képvisel. *Noviszadról* a *Juda Makkabi* és a *NAK* küldik el birkózóit, köztük *Hoffmann*, *Kohnt* és *Belanovicst*. A szombori Amateur telics gárdáját vonultatja fel, élén az olimpikon *Grbicse* és *Nagy*-al. A szubotcai *Sand* indítja többek közt *Kincsest*, *Szabót*, *Damjanovicst* és *Goldsteint*, akik remélhetőleg szép sikerrel fognak a versenyen szerepelni. A rendező-egyesület, hogy a verseny névőjét emelje, úgy határozott, hogy az egyesületek egyes súlycsoportban háromnál több birkózót nem indíthatnak.

A versenyt március 1-én vasárnap a *Lifka*-mozi udvari épületében bonyolítják le.

A Sand vasárnap játszik az osijeki Sláviával. A Sand mult vasárnap akarta vendégül látni *Osijek* bajnokcsapatát, a *Sláviát*, a mérkőzést azonban a rossz időjárás miatt kénytelen volt lemondani. A szubotcai egyesület az elmaradt mérkőzést vasárnap, március 1-én fogja lejátszani az osijekiekkel, akik komplett csapattal jönnek *Subotícára*. A mérkőzést a *vasutasok* — *Zsak* — pályáján tartják meg délután fél 3 órai kezdettel.

Ducet francia vívóbajnok nem vesz részt a brüsszeli vívóversenyen. Budapestről jelentik: A belga vívósövetség március 13-án nemzetközi vívóakadémiát rendez Brüsszelben, amelyre valamennyi olimpiai bajnokot meghívták. A program szerint *Posta Sándor Ducet* francia bajnokkal kardra, *Gaudin* francia *Delporte* belga olimpiai bajnokkal épévívárra, *Ducet Cuyper* belgával törvívásra állt volna ki. *Ducet* azonban — mint Párisból jelentik — a meghívást visszautasította és így *Posta Sándor* valószínűleg *Ausbach* belga vívóval, a belga olimpiai vívócsapat kapitányával fog megmérkőzni. Sportkörökben nagy feltűnést keltett *Ducet* visszalépése.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. február 24.

Zürich 8.40.
Budapest deviza 1163—1171, valuta 1143—1165.
Prága deviza 54.85—55.35, valuta 54.55—55.05.
Berlin deviza 67.1—67.3 milliárd márka, valuta 66.7—67.1 milliárd márka.
Bécs, deviza 1138—1142, valuta 113—1139.
Newyork deviza 1.615.

Zürich, febr. 24. Zárlat: Beograd 8.40, Páris 27.05, London 24.775, Newyork 520.375, Milánó 21.15, Amsterdam 208.50, Berlin 123.825, Bécs 0.007325, Szófia 3.775, Prága 15.425, Varsó 100, Budapest 0.0072, Bukarest 2.55.

Beograd, febr. 24. Zárlat: Páris 324, London 296—296.25, Newyork 62.20, Genf 1195—1197, Brüsszel 313, Milánó 253.50—254.50, Prága 184.50, Amsterdam 2495.25, Berlin 14.83, Bukarest 30.25, Budapest 863—865, Bécs 876—878.

Noviszadi terménytőzsde, febr. 25. Csekély forgalom, lanyha irányzat. Buza bácskai 75—76 kg-os 465 dinár. Árpata bácskai 64—65 kg-os 370 dinár. Tengeri bácskai 195 dinár, szerémségi 197.50 dinár, szerémségi sárga lófogó 205 dinár, szerémségi, március-áprilisa 210—215 dinár. Liszt bácskai 0-as 600 dinár, bácskai 6-os kenyérliszt 460—462.50 dinár, szerémségi 7-es 390 dinár. Korpa bácskai 160 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, febr. 24-én. Kedden rendkívül lanyha forgalom jellemozte a gabonapiacot. A malnok nem vásároltak. Belföldi buza 170.000 korona, rozs 460.000 korona, zab 440.000 korona, tengeri 260.000—262.500 korona.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna*: Vukovár 204 (—6), Noviszad 190 (+6), Zemun 165 (+27), Panceveó 136 (+20), Szmederevo 241 (+21), Orsova 150 (+8). *Dráva*: Maribor 65 (—25), Zakanj —65 (—5), Terezinopolje —48 (—2), Donji Miholjac 86 (—7), Osijek 117 (—25). *Sáva*: Zagreb 120 (+2), Sisak 530 (—4), Jasenovac 654 (+52), Beograd 107 (+37). *Tisza*: Senta 68 (+20), Bece 62 (—28).

KINTORNA

Felcséggével együtt felutazik Budapestre egy noviszadi kereskedő. Szállodában akarnak megszállni. A férfi bemondja a nevét és szobát kér.

— Sajnálom, — felel a portás — holmi Kohn Mórok számára nincs szobám.

A noviszadi kereskedő kivonul az utcára, ahol beleditközik egy ismerősbe. Elpanaszolja neki a sérelmét.

— Ez a szállodás, — világosítja fel Kohnt budapesti ismerőse — híres ébredő. De itt van a szomszédban egy másik hotel, menjenek oda a nagyszágos asszomnyal. Biztonság okából azonban ne árulja el, hogy Kohn Mórnak hívják, hanem válasszon valami jó keresztény nevet.

Féltora mulva a szóbanforgó ismerős a város másik részében találkozik Kohn Mórral, aki már messziről kiabálja:

— Képzeld, abból a szállóból is ki-dobtak.

— Hát nem mutatkozott be valami jó keresztény néven?

— De igen.

— Nem értem, Milyen nevet mondott be?

— A legjobbbat, — feleli Kohn Mór — *Csernoch Jánost és nejét Esztergombó!*

Két fiatalember sakkot kér a Beograd-kávéházban a pincértől, azonban azt a választ kapják, hogy a tábla kezben van.

— No majd én elhozom, — mondja az egyik.

— Hogyan? — kérdi a barátja. Az előbbi fiatalember föltűri a kabátja ujját:

— Megverem őket, — jelenti ki hevenkedve — és egyszerűen elveszem tőlük.

Feláll és átmege a sakkozókhoz. Mit tesz azonban isten? A Szand két nehézsúlyú birkózója mérkőzik a hatvannégy köckés porondon. Az ifjú harcias kedve erre hirtelen leül és tábla nélkül tér vissza asztalához.

— Mi az, — kérdi a barátja — nem verted meg őket?

— Nem lehetett, — hangzik a válasz — nagyon erős játékosok.

KÖZGAZDASÁG

Megreformálják a bukaresti tőzsdét.

Bukarestből jelentik: A bukaresti tőzsde tanácsa tárgyalta a tőzsdei ügynökök szervezeti szabályainak módosítását. Megállapította a tőzsdetanács, hogy ma az ügynökök teljesen maguk között bonyolítják le fizeteiket s könyvelésükből nem ellenőrizhető teljes bizonyossággal, hogy azokat milyen kurzusok mellett kötik. Minthogy ebben a tekintetben minden ellenőrzés hiányzik, valószínű, hogy az ügynökök kezén nagyobb összegek maradnak, úgy, hogy azok, akik az értéktőzsdén Bukarestben játszanak, teljesen ki vannak szolgáltatva az ügynököknek, akik kevés kivétellel élnek is azokkal az előnyökkel, amiket számukra a tőzsdei szervezet hiányossága biztosít.

FORD TAXIK

5 SZEMÉLYRE

KLEIN GÉZA
SUBOTICA

Forradalmi „kereszt”-nevek és a meztelenség propagandája: az orosz szovjet-kultúra

(A Bacs megyei Napló Oroszországban tartózkodó alkalmi tudósítójától.)
Abolsevizmus nemcsak politikai, de kulturális tekintetben is forradalmi. Mindent lerombolt, ami bármilyen tekintetben a gyűlölt kapitalista, polgári kultúrára emlékeztet. A Kreml hatalmasai a romokon fel akarják építeni a proletár kultúrát.

Az ugynevezett kulturális forradalmításban a vezérszerepet a kommunista ifjusági szervezetek, a komszomolzyk viszik. Támadásaik főként az egyház és az iskola ellen irányul és máris szinte mindent elpusztítottak ezen a téren. Nem lehet tagadni, hogy a proletár kultúrtörökvések sok új és eredeti produkáltak főként a képzőművészetben és a színházi rendezés terén, azonban ezek az új dolgok nevető göröcsöket váltanak ki a szemlélőből. Ime néhány példa, amely illusztrációt szolgálhat a kommunista kultúráról.

Röviddel ezelőtt Rosztovban egy könyv jelent meg, amely az új előneveket tartalmazza és kigunyolja a régi „kereszt”-neveket. A kommunista előnevek javarésze a proletárdiktatura vezetőinek neveiből csinálódott és a közoktatásügyi népbiztosság a könyv előszavában kifejezi reményességét, hogy minél többen fogják az új neveket felvenni. A legérdekesebb nevek a következők: Iljics (Lenin előneve), Ninel (Lenin neve fordítva olvasva), Wil (Wladimir Iljics Lenin kezdőbetűi), Wilen, Lenal (Lenin-Uljanov), Roza (Rosa Luxemburg), Lunacsara (Lunacsarszky közoktatásügyi népbiztos), Dzsersz (Dzserszinszky, a Cseka hírhedt főnöke), Bucharisa (Bucharinból), Marxina (leánynev Marxból), Engfried (Friedrich Engels), továbbá ilyen előnevek, mint Avantgarde, Apparat, Kompass, Narkom (Narodnych Kommisszarowból).

Széles területeken az ifjuság ilyen előnevekkel cserélte ki keresztnevét: Kim (a Kommuniszticeszki International Molodjosi kezdőbetűiből), Szovnarkom (Szovjet Narodnych Kommisszarow). Néhányan a különösen izléseles Cirkular előnevet vették fel. Az ifjusági bolsevik szervezetek leánytagjai kivétel nélkül az Ideja (eszme) előnevet vették fel és egymástól való megkülönböztetés céljából megszámozták magukat. Így van Ideja I., Ideja II., Ideja XXV., stb. Egy kommunista vasutas a következő nevet adta újszülött fiának: Kim Iljics Lenin-Transzportnik-Profintern.

A kommunista sejt jegyzőkönyvében ezeket a neveket a következőképpen okolták meg: »Lenin a párt megszemélyesítője, Transzportnik azt jelzi, hogy a gyermek egy szállító, transzport-munkás családjából származik, Profintern a szakszervezeti internacionale neve és az »er» végződés azért szükséges, mivel az összes nemet családnevek »er»-rel végződnek. A gyerek 1923 novemberében született, amikor a német proletáriátus súlyos harcokat folytatott, ezért kellett ellátni a Profintern nevet »er»-taggal.

Igen radikális propagandát folytatnak az ifjusági szervezetek a meztelenséggel is. Röviddel ezelőtt 20 fiatalember és leány, mindannyian 20 év körül, teljesen meztelenül vonultak végig Moszkva utcáin, egész öltözetük egy nyakra akasztott tábla volt a következő felirattal:

— Le a szemérmességgel!
A meztelenség apostolai a közoktatásügyi népbiztóságtól kaptak engedélyt erre a tüntetésre.

A kommunista kultúrához tartozik még a különböző egyházak kigunyolása is. A kommunista internacionale külön agitátorokat képezett ki a különböző egyházak szertartásainak kigunyolására. Így vannak görög, ortodoxok, katolikus, zsidó, stb. gunyolódó agitá-

torok, akik váratlanul megjelennek az istentiszteleteken és ottan a vörös hadsereg egy osztagának védelme alatt botrányokat rendeznek. Ez a kommunis-

ta proletár diktatura. A serdülelően ifjuságot már évek óta ebben a szellemben nevelik, úgy hogy az orosz nép új generációja teljesen meg van rontva.

VESZÉLYBEN A NŐI SZÉPSÉG...

Mint valami megdöbbenés és figyelemzavaró kiáltás zug át egész Amerikán, gyűlések, újságcikkek polemizálnak feltehetően jobbra-balra s a legutóbbi dörge-delmes beszédét, amelyben az újvilági arisztokrácia egy szereplőre éhes tagja: *Lady Alexander* fordul nőtársaihoz, az összes amerikai rádiók átharsogták a tengerentúltra is: *Asszonyok, vigyázzatok! Csökken a női szépség!*

A háború, persze mindennek a háború az oka, — állapítja meg a pacifista-izű amerikai szépségködex, — amelynek idegizgalmai és viszontagságai súlyosan kikezdték a női bájokat is s így, ha az élet most következetes akar lenni önmagához, joggal várható tőle, hogy a mai békében viszont a korrigálásról gondoskodjék. Mert egyenesen hihetetlen a dekadencia — különösen a villogószemű, karcsú, fekete démonok terén, akiknek valami érthetetlen okból még hirmondójuk is eltűnt; helyet adva a bodros-szőke, babaarcú asszonyok és lányok *cukros baktis-típusainak*, úgy hogy ma holnap a női szépség nagy gyűjtőterepe, a film is alig fog felmutathatni egyet-egyet ebből a nemes és gőgös rasszból, a nagy szenvedélyek és drámai összeütközések felkorbácsolóiból, akiket mégis csak illúzió-rablás lenne a legtöbb példányban szaladgáló fajtával: courtsmahleri naivákkal vagy szmokingos *La garçonne*-okkal helyettesíteni.

Mi lehet a világ egyéb részén, ha Amerika, a tökéletes arcú és alaku nők paradicsoma is ilyen szomorú statisztikát mutat? Vegyük csak a Chicagóban nemrég lezajlott *Egyesült Államok nagy szépségversenyét*, amelyre nem kevesebb, mint 350 ezer hölgy nevezett be s amelyen a zsűri kénytelen volt mégis huszonnégy órával későbbre kitolni a döntést. Talán mert túlságosan kedvező volt a választék? Ellenkezőleg... csupa egyforma, semmitmondó vézna-ság vonult fel, akik még arca is kétségbeesetten hasonlítottak egymáshoz, mint tojás meg a tojás s a régi versenyek pazarságában, hol maradt volna le maga az első díjra érdemesített *Miss Inez Harden* is, aki a következő szépségolimpiáig ezentúl hivatalosan »Amerika legszebb leánya» címét viselheti...

Jobb ügyhöz méltó felháborodással így sopánkodik a derék lady s bár a szépségrontó körülmények halmazában a túlsportolástól és túlzagalmas életmódtól elkezdve egész a — szerinte — szintén túlságba vitt flirrig és szerelemig minden lehető és lehetetlen motívumot felsorol, sőt követendő példaképp *Miss Inez* egész napirendjét és kosztját is tudunkra adja, éppen csak az okok főokára nem gondol, amelyben az egész hanyatlás gyökeredzik, ha már mindenáron el akarjuk fogadni ezt a legújabb sütetű oceanontuli felfedezést.

Nem kell messzire menni, — ez az ok: a divat, minden nők örök tiranusa, amely manapság annyira szerves alkotórésze már a testnek, hogy nemcsak befolyásolja, de egyenesen elvágja és megszünteti annak önálló, szabad esztétikáját. Természetesen nem a szabásformák kisebb-nagyobb kilengéseiről, változatairól van most szó, hanem arról a sokkal kártékonyabb, zsarnokibb divatparancsról, amely túlnövegykor csak külsőségekre szorítózkodó ősi jogát, manapság már *magának a testnek a formájába* is beleavatkozik, magát a testméreteket és arányokat is előírja, nemcsak a ruhát, ami által az új ruhátípusokhoz új ember-típust is teremti.

Melyik divat-dáma életét nem mérgezi meg például néhány ártatlan kiló-többlet, amely túl merete lépni az elől-hátul kötelező homoruságot, a *ligne droite* felebezhetetlen kényszere alatt s ugyan melyik nő nem áll be szívesen kopláló fakirnak, ha ezáltal eltűntethetné magáról még emlékeit is azoknak a szelidhajlatu, puha vonalaknak, amiket a régi jó időkben, a vászonillatu erény korszakában, a női szépségideál fő-főkritériumaként hangsúlyoztak nemcsak az esztétikai, de egészségügyi kiskatéék is? ...

Az alak természetes, naiv szépsége tehát már megbukott... és minék a nő másik ékessége: a hosszú, dus haj is, mikor ugyanis bubi-skalp lesz belőle, minék a selymes, sűrű szemöldök, mikor leberetvált csikjára ugyanis crayon-iv kerül, minék a finom, rózsás fülkagyló, mikor/loknik és pajecsek itélik életfogytiglani börtönre, minék a formás láb, mikor így is, úgy is szőrharisnyával, hócipővel illik elékteleníteni, minék a szép arebőr és friss szín, mikor amugy is viaszhehrre, vagy kénsárgára kell emállirozni s száféle ruzsszal, krémnel, puderrel, pasztával, toalettvizsel, glicerines korommal agyonpácolni... minék az egész istenadta Szépség, mikor ugyis el kell maszkirozni, átlag-mértékre leszállítani — a divat szent nevében?

És legtöképpen: mire a fiatalság, mikor *Lady 1925 külsőjének egyszerűen nincs életkora?* Nincs fiatalsága, mert a fentebbi drogéria végklarusításában anakronizmussá fajul arcan az a bizonyos tizenhatéves romantikus hamvas-ság: viszont nincs öregsége se, szinte a korlátlan végtelenségig, mert a kozmetikus varázsszerek unificirrozó máza többé-kevésbé elmosza a határokat s egy bizonyos *középkora szemlé-gesség*-gel ellensúlyozva ki a kritikus évek közötti szakadékokat. *Balsac* híres harmincéves asszonyának életkorát néha az ötvenen túlra is elnyújtja.

Szép ez így? ... s főleg igazságos-e, hogy a Szépség esztétikai fogalmával csak játszadozó divat állandóan a *csunyk döntő többségének kedvezzen* s természetajándékozta kiváltságaik el-sikkasztására, elrejtésére, eltorzítására egyenesen rákényszerítse a szépek kisebbségét... de hát a divatot nem is a Vénuszok találták ki s csak a Szépség mostoháinak van meg az önző energiájuk: tüzőn-vizen keresztülhajtani egy-egy olyan öltözködési módot, amely csak az ő hibáiknak, fogyatkozásaiknak hizeleg, a többi szép pedig kénytelen elfogadni ezt a demokratikus diadalt, különben beüt a csunyaságnál is szörnyűbb katasztrófa: *Önagysága nem lesz divatos!*

A XV. században Jó Fülöp királynak tífuszban kihull a haja, — utána ötszáz lovag lekopaszthatja magát, majd később az egész ország, a híres *Lavalliere* sántit, mire egyfelten divathölgy sem mer bicegés nélkül mutatkozni, a porosz *Lajza* királyné fátyolba burkolt skroflis nyakát az egész előkelőség leutánozza, hogy a kecsgeorru cipők, rokokó-parókák, turnürök és szépségtapaszkok hasonló eredetéről ne is beszéljünk, a walesi herceg nyitvafelejtett mellény-gombját, *Andrássy* félrecsuszott nyak-kendőjét is ideértve...

A világtársaság szempontjából — mondja ki egy szofisztikus elmélet — mindig az a nőtipus a legértékesebb, amelyik *külsejében, tetteiben és lelki felépítésében a legkorszerűbb*, tehát manapság semmiesetre sem a *milől Vé-*

nasz, akinek klasszikus figurájáról egyébként is kiderült, — mikor annak-idején a párisi Szalonban Cleo de Mérode aktájával összemérték — hogy modern szémszögből nézve: csupa liha és elrajzolás, aki egy Paquin-toiletben egyenesen esetlenül, lomposan festene, legelőkébb bizonyítékul az örökszép és divatos furcsa paradoxonjának... sőt az se biztos, hogy a letűnt századok híres csillagjai — a Lajosok férfibüvölő barátinót is beleértve — igazi sikert tudnának elérni például egy nyugat-európai tango- vagy shymmi-estén...

Lady Alexander tehát, mikor a mai nő szépségét támadja, tulajdonképpen az egész mai kor ellen szónokol, mindenesetre kevesebb kollégialitással, mint *Sir William Ospen*, Anglia leghíresebb és legdivatosabb portréfestője, aki a *Times*-ben közölt legutóbbi interjújában valósággal áradozik a modern angol férfiak rohamos megcsépüléséről.

— Évek óta tanulmányozom a világnak ezt a legfinomabb fajtáját, — hangzik az önértetes nyilatkozat — s joggal állíthatom, hogy a tökéletessége még mindig fokozódik. Arcvonásaik klasszikusabbak lettek, pillantásuk most még tisztább és szabadabb, szöval: a mi férfaink a legszebbek a világon! Oka: természetesen ugyanaz, ami az amerikai vad szerint a nőket elcsufította: a háború, melyben megedződtek a férfidegek s a régi görög közmondás: *Edzett testben lakozik a szépség!* — a mai angoloknál ime valósággá vált...

Mint láthatjuk, *Sir William Ospen*, meglehetősen önkényesen csúri-csavarja ki az antik idézetet, férfitársai hűségát kellemesen legyezgető optimizmusa azonban könnyen érthető, hiszen egy portréfestő szemében a jól fizető megrendelő bizonyára a legszebb típus is.

Megyery Ella.

E. SZECSI PHILATELIA

bélyegkereskedés Subotica főpostánál
Legújabb arany Michel 1924-25. albumok minden nagyszámban raktáron. Bélyeggyűjtőknek választékot megkeresésre küldök. — Megvételre keresek használt jegesláv bélyegeket.

Butorok, csak a legjobb minőségben, bécsi gyártmányok, versenyenkívüli olcsó árakon
Krausz Edénél Novisád

Gummi fűzők 350— dinártól
Haskötő és Gradhalter
orvosi rendésre.
Hassfűző, Gyomorszerítő, Melltartó,
Régi fűzőket divatosra átalakítok.
Virág Leontin Aleksandrova ulica 11.

ÖN TÉVED

ha nem hiszi, hogy 1 pár „Kules”-jegyes harisnya (vörös, kék vagy arany jeggyel) annyi ideig tart, mint 4 másik pár. Vegyen 1 párt próbára és Ön is meggyőződik.

Kapható minden üzletben!

931-4

Írógépszallag I-a

minden szélességben, egy vagy kétszínű, tucatonként Din. 275.—
WILHEIM S. és FIÁNÁL SUBOTICA. — Telefon 177.

NYILTTÉR.

Értesítés

Értesitem a t. közönséget, hogy volt üzletársam Popov Koszta ur f. hó 19-én az üzletből kivált és azt én egyéni cégem alatt tovább folytatom. A t. közönség további bizalmát kéri

Arsenijević Slavko
Sombor.

1630

Főzelék, virág- és pázsitfűmagot legjobb már most beszerezni. Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek. Naponta friss olasz virág kapható

Balog Lina Subotica

Tagfelvétel.

Értesítjük a helybeli izraelita hitközség tisztelt tagjait, hogy Szent Egyeletünk folyó év március hó 8-án (Aszifát) tagfelvételi ünnepélyes közgyűlést tart, miért is felhívjuk mindazon hittestvéreinket, kik magukat Szent Egyeletünk kötelékébe felvételni óhajtják, hogy ebbeli kívánságukat az egylet irodájában (VI., Zrinjski trg 23.) hétköznapiokon (szombat kivételével) délután 3-6 óra között bejelenteni sziveskedjenek.

A suboticei Izr. Szentegylet
(Chewra Kadischa) Elnöksége

870

J. N. Schulhof d. d. Osijek
Jugoszlávia legrégebb és legnagyobb fával égető mészművek

Ajánl

Beremend-harsányi kőből égetett, elsőrendű, fehér,

darabos meszet

Minden mennyiség azonnal szállítható. Kizárólagos képviselő a Vajdaság részére

Révai Adolf, Subotica
Telefon 5-51.

226

FERD. PIATNIK & SÖHNE WIEN
PIATNIK NÁNDOR és FIAI BUDAPEST
KÁRTYAGYÁRAK

kizárólagos képviselője egész Jugoszlávia területére

F. BEDŐ SUBOTICA

Šenoe ul. 19. Telefon 436.

Tekintettel a forgalomban lévő hamisított bélyegzőjú kártyákra, csak a nálam vásárolt kártyákért vállalok felelősséget.

„GROSSLEY“ világhírű motorgyár
Manchester (Anglia)

Modern, kompresszornélküli **DIESEL-MOTOROK**, szívógáz-motorok faszén-, lignit-, szén-, barnaszén- és tőmlendék tüzelésre.

Teljes biztonság az üzemben. Felülmúlhatatlan gazdaságosság
Mórsékeit árak! — Legtökéletesebb kidolgozás. — Kedvező fizetési feltételek.

Képvisele:
Božidar D. Gjorgjević Beograd, Knez Mihajla venac 36.

Levelezés szerb és német nyelven. 1624 Telefon: 3392.

Rückkuppelung nélküli komplett

S. I. T. I. RADIO KÉSZÜLÉKEK

RADIO-készülékek összeállításához szükséges **ALKATRÉSZEK**, szakszertű **ANTENNAÉPÍTKEZÉS**

Fejkagyló **Akkumulátorok**
Brown Lautsprecher **Batteriak**
Brown Mikrophon **Audionlámpák**

PALLAS RÁDIO-VÁLLALAT SUBOTICA

PAJE KUJUNĐIĆA ULICA BR. 4. 310

a milánói „S. I. T. I.“ gyár jugoszláviai képviselője

„DAMA“

FEHÉRNEMÜSZALON

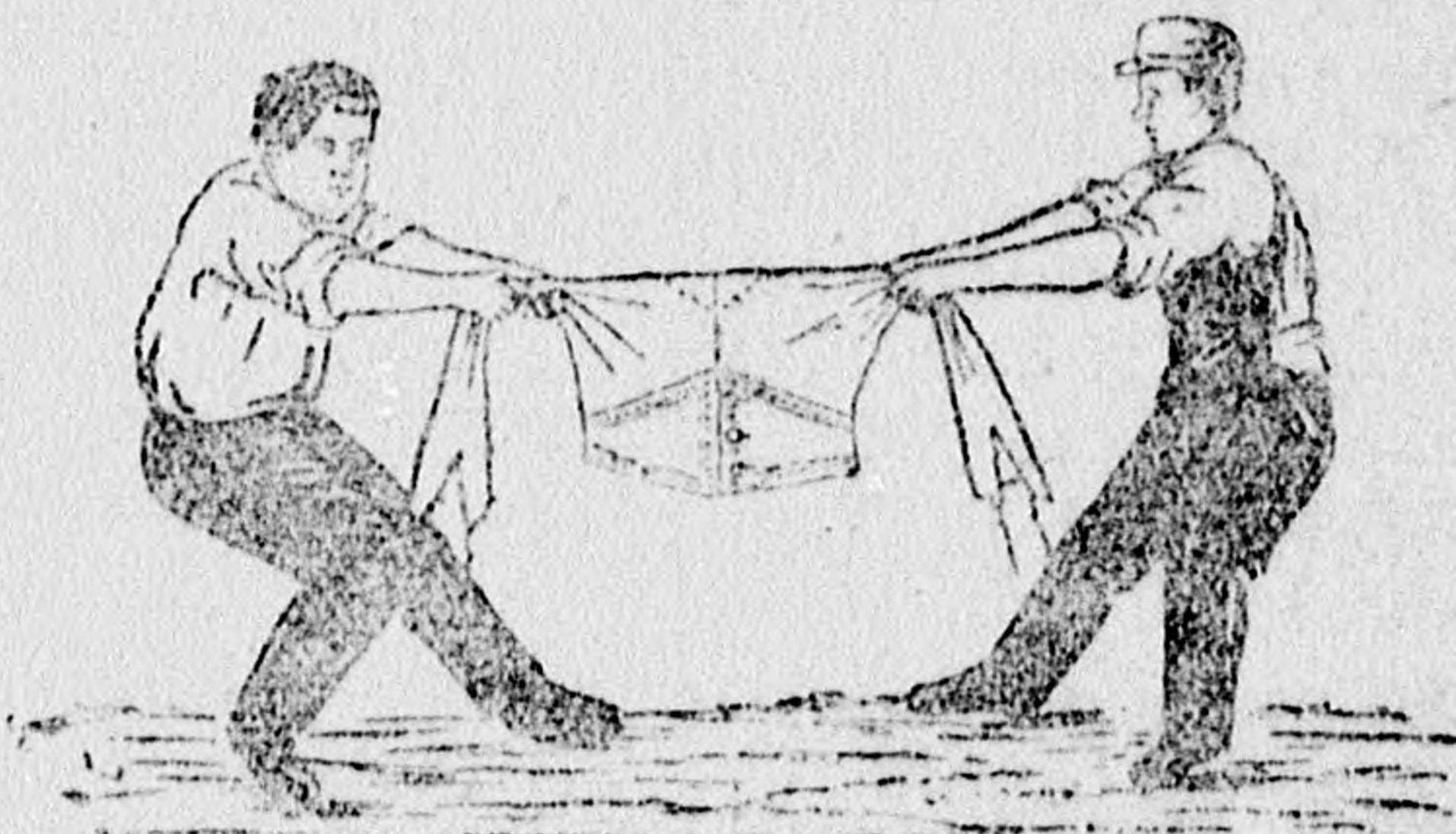
Tolstojeva (Ódor) ul, 21

Jutányos áron készít:

női- és gyermek-fehérneműt, hozott és saját anyagból, azonkívül

pyjamákat, ágygar-niturákat, stórokat stb. a legszebb kézimunkával. 9007

ELSZAKITHATATLAN FEHÉRNEMÜ
mindenképp olcsóbban 9501
KRAUSZ BÉLA 1 DRUG SUBOTICA
Rudićeva ulica 3. — Ugye jön a címre!

és pedig kétszer mosott kovácsaszén, kockaszén ipari célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva ab vagon Osijek

Faszén

I-a száraz pormentes szívógázmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkor pontos szállításra legolcsóbb árak mellett.

DANICA FAIPAR OSIJEK

Desatura ulica 27. (Telefon 404) 1237

HAJFESTÉST

valódi HENNAVAL garantiáltas mellett szakszertűen vezet

Kummerkammer Sombor

RADIO KÉSZÜLÉKEINK

vezérképviseletét átadtuk SHS részére

KONRATH D. D. SUBOTICA cégnek

SAVA TEKELIJE ULICA 79.

Barátaink és érdeklődők forduljanak fenti céghez, mely subképviseleteket is kiad

„BROADCASTING“ RADIO-FABRIK, WIEN

5 km. kevéssé használt

IPARVÁGÁNY

folyó méterenként 5-25 kg. súlyu, 20 drb. vagonnal, váltókkal, fordító korongokkal és az összes szükséges kötőanyagokkal

ELADÓ

PAJZS FIVÉREK gazdaságában **BÓCSAR, BANAT**

1626

A legszebb lemezajdonságok minden nyelven!

Varrógépek, kerékpárok, gramafonok és azok alkatrészei!

COLUMBIA

gramafonlemez
vezérképviselete
egész jugoszláviára

„VIKTORIA“

nagykereskedésben SUBOTICA, Zrinjski trg 2 és Pađićeva ulica 9 alatti átjáró ház. Vizonteladók kériék speciál ajánlatainkat!

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Hétfőtől - szerdáig
James hácsi örökösei
Pompás történet 6 felvonásban
Ginette Maddy, Lous Moufils

Roko a csodamajom

Placid, Fanny kakasok és galambok.

Jön a Lifkába Harold Lloyd szenzációs burlesk
ujdonsága 5 felvonásban Dr. JACK.

Hétfőtől - szerdáig
A velencei kalmár
Tragédia 8 felv. Shakespeare szindarabia után,
személyek:

Portia Henry Porten
Bassanio Harry Liedke
Shylk Werner Krauss
Jozsika Lia Eibenschütz

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kötészetesen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felhelyezett jelzés leveleket továbbítunk
Kérdezőkérdezőkhez válaszbelvélgy melléklendő.

NIKKELEZÉS: TENNER

optikus és orvosi
műszerésznél Subotica
Korzó 11. sz.

VÉTEL-ELADÁS

Fogyóeszközök! Barmely
fogászati szükséglet uen-
nan 75%-al, kisebb hasz-
nál állapotban 50%-al ol-
csóbb a napiárnál. Csak
két héttel rendelhető (után-
vétellel) Fortuna trafikban
Sombor. 1635

Eladó ház 60 éve fennálló
vendéglővel, több lakás-
sal, mellékhelyiségekkel,
udvar és kerttel, nagyobb
bányai községben. Cim a
kiadóban. 1597

Somborban ötszobás la-
kásomat átadom kétszo-
bás lakás és csekély rá-
fizetés ellenében. Ugyan-
ott olcsón eladó: modern
cébélő, prima zongora. —
Cim: Fortuna trafikban
Sombor. 1637

Nea-Crem

legmegbízhatóbb
arc- és kezápoló

KORCNA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

KERJEN

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

BALI
MEGHIVÓK
BELÉPŐJEGYEK
SZINLAPOK
OLCSÓN IZLÉSEK
KIVITELBEN

VIDÉKRE 24 ÓRA ALATT
SZÁLLITHATÓK

MINERVA NYOMDA
SUBOTICA

Híres festőművészek reprodukciói

modern keretozéssel

Cigler, Kaió és Társa

Subotica, a barátok temploma mellett

Papíráruk, Irodai felszerelések.
— Üzleti könyvek —

Szépirodalmi művek, hang- jegyek, ifjúsági iratok

nagy választékban legalkalmasabban
beszerezhetők

HEUMANN MÓR

könyv- és papírkereskedésben Subotica
Jelasićeva ulica 1. — Alapított 1881. évben

KISS ZALOGINTEZETE

mindenféle értéktárgyakra
kölesont ad. Zalogból visz-
szamaradt circa 500 méter
sötétszürke finom gyapju-
szövet, szállítással v. férfi,
női raglan és telikabátok
való. Ékszeres, ruhák, ka-
batok, fémérmék és min-
den más tárgyak állandóan
olcsón eladnak, Subotica
I. kör. Bogovičeva (Kinizsi)
ul. 12. 1697

Destilacija Drva D. D.

Zagreb-Tešić

Állami elárendű

retorta faszenet

vagonté e ben. — Képviselet
Subotica részére

Révai Adolf Subotica

529 Telefon 551.

Sentán a Fátéren 25 év
óta fennálló jól bevezetett
dívat- és rövidáruüzlet
eladó. Érdeklődni özv.
Pelham Ferencné, tulajdo-
sónőnél. 1557

Bükköny

Muharmag

Köfösmag

Répmag

Heremag

garantált csiraképes

Sugárnál

Rudičeva ulica

Eladó 8 HP Máv. magán-
járó garnitúra. A gép Do-
lina megállótól két km-re
van. Levelem: Dukai Ta-
más Stara-Kaniža. 1378

Eladó ház Feketűen az
állomásnál, 1200 négyszög-
öl portával. özv. Dudás
Mihályné Crno-Brdo (Sti-
nien). 1528

„MEMA“

Subotica

mezőgazdasági gépjávitó osztály

Javitások és karbantartások az
ősz es

gőzgépek

benzínmotorok 9913

szivógázmotorok

cseplőgépek

arató és vetőgépek stb.

szakszerzőn, olcsón és gyorsan
vállalják

„MEMA“ SUBOTICA

15 év óta fennálló gabo-
názület elköltözés miatt
eladó és azonnal átvehe-
tő. Leveleket »Jó üzlet-
jeligére a kiadóba kér. 1288

Suboticán egy kisebb, de
nagyforgalmu tűzifa-telen
eladó, esetleg haszonbér-
be kiadó. Cim: Knežević
Jodrászület, Vilsonova ul.
16. 1560

Haláleset miatt cimbal-
mök, hegedők kottaköny-
vek olcsón eladó. Kudlik
Adám hangszerkészítőnél.
1560

KÜLÖNFÉLE

Különbejárati butorozott
szoba március 1-re kiadó.
Cim a kiadóban. 1621

Felvilágosításokat katoná-
ügyekben, kinek menytit kell
szolgálnia stb. csak levélben
legpontosabban „Biro“ Su-
botica, Aleksandrova 9. ad.

Sorányító és hízoló kurák
Rádó kezeléssel garancia
mellott. havonként 3 kg.
fogzás avagy 3 kg. hízás.
Külön női és férfi kabin.
Csak Müller kozmetika.

Gummitörlőgyártó bármil-
lyen nyelven készít Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulica 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.

Lakást kaphat urifüu tel-
jes ellátással. Cim a ki-
adóban. 1366

ÁRTÉZI és

MÉLYKUTAK

furását vállalom

Vadócz Károly

BACS-TOPOLAN

Szöfőiskola. A Valdaság
legmegbízhatóbb szöfő-
iskolája tanít szavatosság
mellott európai és ameri-
kai gyártmányu luxus- és
teherautó vezetést. Nők
részére külön oktatás.
Tilly Béla autógyártási
vállalat Sombor, Apatin-
ut 22. szám. 1638

Butorozott szoba kiadó.
Sofus Viator ul. 36.
1022

ÉKSZEREK

inga- és zseborák, írő-
készletek, ridikülök,
cigaretttartók, ezüst-
ből és alpakából —
Nagy választék, olcsó
árak.

S O K

ékszerésznél, Rudičeva ul.

Zongorát, pianinót, öthö-
napos részletfizetésű fel-
telemek mellott kaphat min-
denki. Rendkívül nagy vá-
laszték új angol és bécsi
szerkezetű, valamint átjät-
zott zongorákban. Kain
hangszernagykereskedő
Subotica, városi székház.

LEVELEZÉS

Melyik lüggetten urinó
hallandó Somborban ba-
rátságot kötni egy intelli-
gens fiatalemberrel, kit
tanulmányja befejezése
céljából némi anyagiakkal
támogatna. — Leveleket
Későbbi revansé jeligére
Fortuna trafik Sombor.
1635

„MIR“ vendéglő

házzal együtt

ELADÓ

és azonnal ávehető.
Feltéren kisebb ház-
zal esetleg el is cse-
relhető. Raczó Mihály.

FOGLALKOZÁS

Fräulein Deutsch, Kroa-
tisch, Ungarisch sprechend
Stelle sofort. Adr. in die
Administration. 1644

Heggesztő, ki precíz mun-
kán dolgozott, állandó
munkára azonnal felvéte-
tik. Repülőgépgyár Beo-
grad, Vladetina ulica 13.
1639

TÉLI SZALÁMI

I. r. száraz, tiszta sertés-
húsból készült, kg 80 D.
I. r. marhahus kg 18 „
I. r. borjúhús kg 22-24 „
I. r. sertéshús kg 20-22 „

Valamint az összes hen-
tesárutak melyen leszáll-
ított áron árusítom
a mai naptól kezdve a
városházában levő (volt
hatósági husszák) üzle-
temben.

SZABADOS

hentes és mészáros
1431

40—50 évköriüli zsidó nő
tanyai háztartás vezeté-
sére felveszek. Hercog
László fakeskedőnél.
1634

Köforagót, ki vézni is
tud, állandó alkalmazásra
keresek, Bernhard Reiner
Bela-Crkva. 1632

Fiatall mészáros és hen-
tes felvétetik a konyhára.
Szloboda-szálloda Som-
bor. 1629

Két munkásleányt felvesz
Klein Géza fűszermagyke-
reskedése Subotica. 1594

Angol nyelvtanítás egy-
soknok és csoportoknak,
valamint fordításokat vá-
lál anyanyelvén. Hugh
Raybird, Strossmayerova
ul. 8. 1544

Mindenes szakácsné hosz-
szabb bizonyítvánnyal
kéttagu családdhoz magas
fizetéssel vidékre keres-
tetik. Senta, Fötér 3.

„ATOM“

SUBOTICA

ALEKSANDRA UL.

Samottanyag,
öntőhomok és
budaiföld
kapható

Úgyes gyakorlott varró-
leányok felvételnek Garay-
szalomban. Aleksandrova
ul. 9. Korzó. 1640

Azonnali belépésre kere-
sek egy elsőrendű tőke-
legényt. Szabados hentes
mészáros. 1578

POS BY

Cukor

Franck kávé

Szilva

Viszonteladónak

árengedmény! 1633

SUGÁR MANÓ

Utazói, esetleg másmlven
bizalmi állást keres keres-
kedelem minden ágában
látás, kereskedelmileg
képzett, magyarban, né-
metben perfekt, szerbül
gyöngébben beszélő lelki-
ismeretes munkacso. »Agi-
lis 33« feligére kiadóba.
1540

ÖSSZECSURNATÓ AGYAK

Vasraman, rozset bevont droffonatta

130x75 cm nagyság ára 300 Din
200x80 „ „ 400 Din

Széküldés utánvét el is

„ZMAJ“ d. d. Zagreb, Petrinjska ul. 3.

Boltiszolga március 1-ére
felvétetik. Breuer és Lövy
bormagykereskedésben.
1617

Vizsgázott fűtőt keres
azonnali belépésre Mar-
ziti közalom rt. Suboti-
ca. 1646

SMYRNA SZÖNYEGEKET művészi kivitelben készít

Gyapjuipar rt. Vel. Becskerek

Képviseletek :
Subotica: Hoffmann Mihályné özvegye
Novisad: Krausz Ede

Képviseletek :
Sombor: Butorosarnok
Zagreb: S. Turković, Oktogon